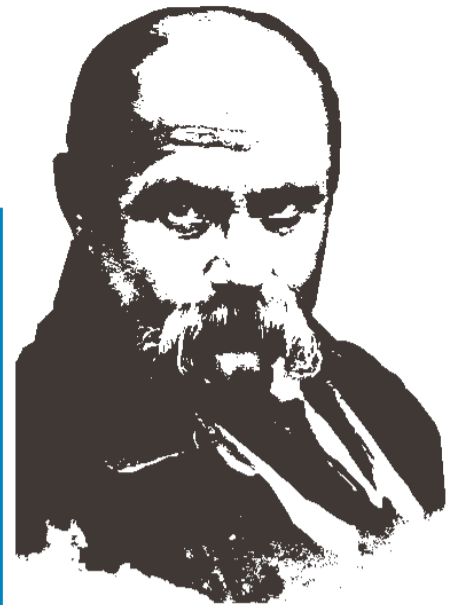

CURIERUL UCRAINEAN

Serie nouă, nr. 261-262 / aprilie 2014

Revistă a Uniunii Ucrainenilor din România

Luptați și veți învinge!

M. Mebrenko

Ucrainenii din România trăiesc într-un număr însemnat de localități compacte sau relativ compacte din județele Maramureș, Suceava, Timiș, Caraș-Severin și Tulcea; ei sunt însă răspândiți și în toate celelalte județe ale țării, dar într-un număr redus.

Așa cum rezultă din documentele istorice, ucrainenii existau deja în nordul și nord-estul țării (județele Maramureș și Suceava) încă în

În întreaga lume ucraineană problema asimilării este una dintre cele mai grele. Dacă nu vom merge pe ideea de a aduna pe cât mai mulți ucrainenii în mijlocul nostru, vom deveni o minoritate foarte mică. Sperăm că vor fi aduși cât mai mulți oameni din rândul tineretului și al populației de mijloc în activitățile comunitare.

În condițiile scăderii semnificative a populației ucrainene, o serie de comunități nu mai

ХРИСТОС БОЖКРЕС!

Colectivul redacțional al revistei „Curierul ucrainean” transmite tuturor cititorilor și colaboratorilor săi cele mai calde urări cu prilejul Paștelui. Sărbătoarea Învierii Domnului să vă aducă liniște sufletească, belșug și lumină!

Suntem alături de membrii comunității ucrainene din România în această celebrare tradițională a speranței, bucuriei și înnoirii, asigurându-vă, totodată, de întreaga prețuire.

Curierul ucrainean

Pe scurt despre ucrainenii din România

secolele al XIV-lea - al XV-lea. După unii istorici, prezența populației ucrainene în aceste locuri este mult mai veche.

Cele mai vechi colonii ucrainene din județul Tulcea datează din secolul al XVIII-lea, consecință a desființării Sicei Zaporojene - leagănul secular al năzuințelor de independență și libertate ale poporului ucrainean - , în anul 1775, de către împărăteasa Rusiei, Ecaterina a II-a cea Mare. Cazacii zaporojeni nu s-au supus ucizării împărătesc și, preferând libertatea, o bună parte dintre ei s-au stabilit în nordul Dobrogei și în Delta Dunării.

În sfârșit, așezarea ucrainenilor în județele Caraș-Severin și Timiș este de dată mai recentă. Ei s-au strămutat aici din Ucraina Transcarpatică și unele zone învecinate în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și la începutul secolului al XX-lea. De menționat că în ultimii 40 de ani a avut loc o deplasare în masă a ucrainenilor maramureșeni în zona Timișoarei, unde au cumpărat gospodăriile germanilor emigranți, populând numeroase localități, care au devenit majoritar ucrainene: Remetea Mică, Știuca, Soca, Pogănești, Pietroasa Mare, Dragomirești etc.

Conform rezultatelor definitive ale recensământului din 20 octombrie 2011, populația ucraineană din țara noastră numără 50.920 de persoane, adică 0,3% din totalul populației stabile.

Din capul locului trebuie spus că statistica oficială este departe de adevăr, cifra reală a ucrainenilor fiind, după UUR, în jur de 200-250 de mii. Foarte mulți ucrainenii, mai ales cei din județul Suceava, nu și-au declarat naționalitatea. Pe de altă parte, numărul ucrainenilor s-a micșorat dramatic și din cauza factorilor naturali, a numărului prea mic de tineri care să aducă forțe noi.

sunt viabile. Trebuie să înființăm organizații acolo unde ele nu există, pentru că dacă nu există organizație, nu există nici viață ucraineană. Nici un moment nu trebuie să uităm faptul că purtăm pe umerii noștri responsabilitatea pentru dănuirea populației ucrainene din România, că este absolut necesar să veghem la unitatea și integritatea comunităților noastre.

În domeniul educației în limba maternă, lucrurile par a nu se schimba. Ucrainenii nu au reușit să-și refacă rețeaua școlară existentă în anii '50-'60 ai secolului trecut. Astăzi, limba ucraineană se transmite generațiilor tinere în familie și într-un număr limitat de școli.

În pofida diminuării numerice a etniei noastre asistăm la o revitalizare a culturii multisekulare. Tot mai frecvente apar cazurile de exprimare și de manifestare a identității ucrainene la noi. Ucrainenii din România își fac auzit glasul prin presa prolifică, prin cărțile pe care le publică. Cu sprijinul financiar al Guvernului României, UUR editează cu regularitate patru reviste în limba ucraineană și una în limba română. În fiecare an, apar în jur de 10-12 cărți consacrate beletristicii, criticii literare, istoriei, lingvisticii, muzicii, obiceiurilor ucrainene și relațiilor româno-ucrainene. Au loc simpozioane, conferințe științifice, mese rotunde, festivaluri, unele dintre ele devenite tradiționale. Noi suntem încrezători că ne vom bucura și în continuare de înțelegerea necesară pentru a ne afirma ca o minoritate națională ce își manifestă cu pregnanță atașamentul față de țara în care ne-am născut, ne-am format, trăim și muncim.

Ucrainenii (din județele Maramureș și Suceava) sunt pe pământul românesc de aproape 700 de ani, timp în care au contribuit într-o măsură însemnată la dezvoltarea vieții social-economice și a culturii naționale. În toate perioadele

de înflorire a României, în toate perioadele ei cruciale de afirmare ca stat național, chiar și în cea interbelică, ucrainenii s-au numărat printre cei mai merituoși fii ai țării. Iată de ce ei și-au câștigat, în România, un drept inalienabil de cetățeni egali cu toți ceilalți.

Ucrainenii din România sunt reprezentați în Parlament, având posibilitatea de decizie politică. Prin deputatul său ei pot să-și promoveze în cel mai înalt for legislativ al țării aspirațiile lor economice, politice, sociale și culturale.

Ion ROBCIUC

Interpelare

**adresată domnului
Nicolae Bănicioiu,
ministrul Sănătății**

Stimate Domnule Ministru,

Am fost sesizat de dl Chifa Ștefan, președintele organizației Uniunii Ucrainenilor din România din Poienile de sub Munte, județul Maramureș, în legătură cu faptul că se dorește închiderea spitalului din localitatea Poienile de sub Munte. Această comună are o populație de 10.073 de locuitori, dintre care 98% sunt de minoritate ucraineană.

Spitalul din Poienile de sub Munte, județul Maramureș, deservește și populația din localitatea vecină, Repedea, care are peste 5000 de locuitori, dintre care 98% sunt ucraineni.

Cea mai mare parte a populației este săracă, cu mulți pensionari și copii, care suferă de boli

cronice, oameni care s-au îmbolnăvit muncind în minele din Baia Borșa. De asemenea, populația respectivă nu dispune nici de mijloacele bănești necesare pentru a se deplasa la Sighetu Marmației sau la Baia Mare pentru tratamente medicale și spitalizare.

Prin urmare păstrarea acestui spital în funcțiune este absolut necesară pentru comunitatea locală.

De aceea, vă rog, stimate Domnule Ministru, să-mi comunicați care este situația reală a acestei instituții sanitare și să faceți demersurile necesare pentru a nu se închide spitalul din Poienile de sub Munte, județul Maramureș.

Vă rog, stimate Domnule Ministru, să dispuneți ca răspunsul dumneavoastră să-mi parvină în scris.

Cu deosebită considerație,

Ion MAROCICO,
*deputat din partea Uniunii Ucrainenilor
din România*

Scrisoare de răspuns la apelul președintelui UUR

Stimate Domnule Președinte,

Am plăcerea să confirm primirea apelului dumneavoastră privind situația din Ucraina, pentru care vă mulțumesc.

După cum sunt sigur că ați constatat, Ministerul Afacerilor Externe al României s-a implicat cu toate mijloacele diplomatice aflate la dispoziție, încă de la începutul crizei din jurul Crimeei, caracterizând drept agresiune intervenția Rusiei pe teritoriul Statului ucrainean, pe care a condamnat-o, și reiterând constant sprijinul pentru independența, suveranitatea și integritatea teritorială a țării vecine.

Ca membră a UE și NATO, România a participat activ la dezbaterile din aceste organizații, de la începutul lunii martie, pe tema situației din Ucraina. În toate documentele acestor foruri a fost reflectată fără echivoc poziția unitară comună de respectare a atributelor constituționale fundamentale ale Ucrainei de către Federația Rusă, ca Federația Rusă să respecte dreptul internațional și angajamentele bilaterale anterioare cu Ucraina, ca Federația Rusă să revină la parametrii negociați și stabiliți anterior prin acordurile din 1997, prelungite în 2010, privind flota rusă din Marea Neagră și, în cazul în care dialogul politic nu este deschis, să fie identificate mijloace suplimentare de sensibilizare a Kremlinului, inclusiv printr-un regim de sancțiuni, în plus, cu prilejul vizitei pe care am efectuat-o la Kiev, la 10 martie 2014, am transmis un puternic mesaj de sprijin pentru unitatea Ucrainei și pentru dreptul acesteia de a lua decizii suverane în probleme de orientare strategică pentru viitorul țării și poporului ucrainean.

Odată cu precipitarea evenimentelor, România a avut o poziție fermă de nerecunoaștere a legitimității așa-numitului referendum din Crimeea și a proclamării independenței peninsulei, pe care le-a calificat ca ilegale și lovite de nulitate. După decizia președintelui Vladi-

mir Putin de a încorpora Crimeea în Rusia, Ministerul Afacerilor Externe a exprimat dezacordul total față de acțiunea Federației Ruse de anexare a Republicii Autonome Crimeea și a orașului Sevastopol. Acest act este nelegitim și contravine principiilor fundamentale ale dreptului internațional, încălcând mai ales independența, suveranitatea și integritatea teritorială a Ucrainei vecine. Ministerul Afacerilor Externe a afirmat fără echivoc că, alături de partenerii europeni și euroatlantici, România nu va recunoaște actul anexării Republicii Autonome Crimeea, parte integrantă a statului Ucraina. Anexarea unei regiuni parte a unui stat independent și suveran de către un alt stat reprezintă o încălcare a dreptului internațional, a tuturor normelor și principiilor după care ne ghidăm astăzi în comunitatea statelor democratice.

Ministerul Afacerilor Externe consideră că realitatea care se încearcă a se construi unilateral astăzi, cu violarea dreptului internațional, este profund îngrijorătoare și periculoasă, întrucât poate genera efecte destabilizatoare în întreaga regiune. Se anulează astăzi rezultatele a zeci de ani de dialog și cooperare menite a făuri o Europă unită, fără linii de diviziune, așa cum a fost ea conturată în Actul Final de la Helsinki și în Carta de la Paris pentru o Nouă Europă.

Aș fi recunoscător dacă ați aduce la cunoștința Congresului Mondial al Ucrainenilor și Prezidiului Consiliului Ucrainean Mondial de Coordonare conținutul acestei scrisori.

Vă rog să primiți, domnule președinte, deosebita mea considerație.

Titus CORLĂȚEAN,
Ministrul afacerilor externe

Personalități din România distinse cu Medalia jubiliară „200 de ani de la nașterea lui T.H. Șevcenko“

Celebrarea a 200 de ani de la nașterea marelui poet ucrainean Taras Șevcenko în România a fost și un prilej de cinstire, din partea Consiliului Ucrainean Mondial de Coordonare, cu sediul la Kiev, a unor personalități din țara noastră cu Medalia jubiliară „200 de ani de la nașterea lui T.H. Șevcenko“. A fost un gest de grațitudine față de cei care au contribuit la popularizarea vieții și operei lui T. Șevcenko în România, la efectuarea de cercetări asupra operei poetului, la publicarea și traducerea poeziei șevcenkiene.

Medalia jubiliară a fost decernată unui număr de 30 de persoane de către dl Valentyn Sperkaci, membru al Prezidiului Consiliului Ucrainean Mondial de Coordonare, dna Alla Kendzera, secretara Asociației „Ucraina-Lumea“ și dl Ștefan Buciuța, președintele UUR.

Curierul ucrainean

Responsabilitatea pentru opiniile exprimate în paginile Curierului ucrainean revine în exclusivitate autorilor. Redacția nu-și asumă obligațiile legate de conținutul materialelor și nu returnează articolele nepublicate.

CURIERUL UCRAINEAN

**Strada Radu Popescu, nr. 15,
sector 1, București
Telefon: 021.222.0724,
Tel./fax: 021.222.0737**

**E-mail:
curierul.ucrainean@gmail.com**

**Redactor-șef:
Ion Robciuc**

**Redactori:
Ștefan Buciuța
Kolea Kureliuk**

**Tehnoredactare:
Ștefania Ganciu**

**Tiparul executat la
Tipografia
„S.C. SMART ORGANIZATION SRL“**

brilor comunității noastre și ar pune în pericol posturile primite de ucrainenii în structurile statului de care comunitatea are atâta nevoie.

Consiliului de Conducere al UUR

Noi, grupul de tineri ucraineni aparținând Uniunii Ucrainenilor din România, suntem profund îngrijorați de adversitățile și certurile din cadrul organizației care aduc prejudicii atât membrilor UUR, cât și întregii comunități ucrainene din România.

Am fost consternați să aflăm că există intenția de a se retrage sprijinul pentru deputatul ales și propus chiar de Consiliul de Conducere al UUR să reprezinte organizația și etnicii ucraineni din România în Parlamentul de la București. Având în vedere că motivele acestei intenții sunt subiective și lipsite de temei, credem că ea ar aduce prejudicii mari de imagine ucrainenilor, ar afecta prestigiul mem-

Cerem în mod expres președintelui Uniunii Ucrainenilor din România, domnului Ștefan Buciuta, prim-vicepreședinților organizației, președinților de filiale și membrilor Consiliului de Conducere, dar și domnului deputat în Parlamentul României, Ion Marocico, să înceteze cu aceste antagonisme și certuri interminabile, să se așeze la masa dialogului și, lăsând la o parte orgoliile, adversitățile și interesele proprii, să identifice nevoile și problemele reale ale ucrainenilor din România, să găsească împreună soluții, folosindu-se în mod responsabil și onest și în interesul strict al comunității de toate resursele materiale și umane de care dispune UUR.

În pofida faptului că ucrainenii sunt răspândiți pe tot cuprinsul țării, din nord până în

sud și din est până în vest, diferențele specifice nu trebuie să afecteze unitatea lor, iar problemele care se pot ivi trebuie rezolvate în interior, cu înțelepciune, rațional și nu prin adversități.

Sperăm că vocea tinerilor ucraineni din România, de care reprezentanții UUR afirmă adesea că au mare nevoie, va fi luată în considerare și apreciată.

*Bogdan Clempuș, București
Hristina Larisa Clempuș, București
Alexandru Greceniuc, Cluj
Alexandra Greceniuc, Cluj
Mihai Traista, București
Vasile Hosciuc, București
Maria Hosciuc, București
Iura-Florin Rahovan, Remeți, Maramureș
Mariana Rahovan, Remeți, Maramureș
Vladimir Malcovici, Sfântu Gheorghe,
Tulcea*

Bogdan Costiuc, Milișăuți, Suceava

Oaspeți din Ucraina prezenți în țara noastră la sărbătorirea a 200 de ani de la nașterea lui Taras Șevcenko

La manifestările prilejuite de cea de a 200-a aniversare a marelui poet, pictor și luptător pentru drepturile neamului său și al identității ucrainenilor, prorocul nației ucrainene Taras Șevcenko, am avut onoarea ca la Suceava, Tulcea și Iași să participe delegații din capitala Ucrainei, Kiev, dna Alla Kendzera, șeful Secretariatului Asociației „Ucraina-Lumea“, renumitul regizor de cinema Valentyn Sperkaci, laureat al Premiului național „Taras Șevcenko“, președinta secției de tineret a Asociației, Svitlana Sasu, ansamblul „Izvorul“ din Lviv și oaspeți din Cernăuți, prorector al Universității Naționale, Tamara Marusec și renumitul solist ucrainean Ivan Derda, artist emerit.

Manifestarea a început cu Simpozionul dedicat marelui poet Taras Șevcenko la sediul filialei Uniunii Ucrainenilor din Suceava, președinte Boris Petrașuc, la care au participat prefectul județului, președintele Consiliului Județean și deputatul din partea comunității polone, Gervazen Longher.

După prezentarea oficialităților și luările de cuvânt din partea oaspeților, înainte de a se purta discuții despre opera marelui poet Taras Șevcenko, a fost prezentată Medalia jubiliară realizată de Consiliul Ucrainean Mondial de Coordonare în cinstea celei de a 200-a aniversări a lui Taras Șevcenko de către Președintele Uniunii Ucrainenilor din România, Ștefan Buciuta, membru în Prezidiul Consiliului.

Prima medalie a fost acordată președintelui Uniunii Ucrainenilor din România, Ștefan Buciuta, din partea președintelui Consiliului Ucrainean Mondial de Coordonare, Mychailo Ratușnyi, și înmănată de către regizorul Valentyn Sperkaci, membru în Prezidiul UVKR, iar doamna Alla Kendzera a înmănat medalia scriitorului și traducătorului volumului lui Taras Șevcenko „Cobzarul“ în limba română, domnului Ion Cozmei. Apoi președintele Uniunii Ucrainenilor din România a înmănat medaliile unor membri ai Conducerii Uniunii Ucrainenilor din România prezenți la simpozion, după care în sala de festivități „Dom Polski“ unde s-a desfășurat concertul i-a fost

înmănată medalia jubiliară poetului Mychailo Voloșciuc cu ocazia aniversării a 80 de ani de la nașterea sa.

Medaliile jubiliare au fost decernate și la Tulcea, a doua zi, când ne-am deplasat cu Alla Kendzera și Valentyn Sperkaci, la manifestarea organizată în cinstea marelui poet de filiala Tulcea, condusă de președintele Dumitru Cernencu.

Inițial, au fost realizate doar 6 medalii, la propunerea președintelui UUR și cu aprobarea Prezidiului, am considerat că trebuie să premiem mai mulți membri ai UUR, care au contribuit și contribuie la promovarea identității ucrainenilor și în special la promovarea operei lui Taras Șevcenko. În total au fost propuse 30 de medalii jubiliare.

Acțiunile cultural-științifice dedicate celei de a 200-a aniversări a poetului Taras Șevcenko s-au derulat în toată țara, conform programului prestabilit, respectiv, la Lugoj, județul Timiș, la Ruscova, județul Maramureș, la București, cât și în alte județe ale României în care viețuiesc ucrainenii. Oaspeții din Ucraina au avut cuvinte de deosebită apreciere la adresa organizatorilor manifestărilor dedicate împlinirii a 200 de ani de la nașterea lui Taras Șevcenko, așa cum reiese și din scrisoarea primită.

Regizorul Valentyn Sperkaci a prezentat la Suceava filmul său „Viața lui Taras Șevcenko“, iar la Tulcea, filmul despre viața cazacilor transdunăreni (Zadunaiska Sici) realizat anul trecut.

Doresc să exprim mulțumiri filialelor județene ale UUR, președinților organizațiilor locale ale UUR și, nu în ultimul rând, protagoniștilor, celor care și-au pus sufletul la realizarea manifestărilor dedicate acestui mare eveniment care continuă și va continua tot anul 2014, pentru a ne aduce aminte de viața și opera marelui proroc al nației ucrainene, Taras Șevcenko.

Ștefan BUCIUTA,
președintele UUR

Președintelui Uniunii Ucrainenilor din România, Ștefan Buciuta

Stimate Domnule Ștefane,

Asociația pentru Legăturile Ucrainenilor dincolo de hotarele Ucrainei „Ucraina-Lumea“ vă mulțumește sincer pentru contribuția la pregătirea, realizarea și participarea membrilor Asociației: președinta Secretariatului Alla Kendzera, șeful Secției film, laureat național al Premiului Taras Șevcenko, Valentyn Sperkaci, conducătorul Secției de tineret a Asociației, artist de teatru și film Svitlana Sasu și a ansamblului vocal „Izvorul“ (Djerele) din Lviv, la manifestările organizate cu ocazia împlinirii a 200 de ani de la nașterea simbolului nației ucrainene, renumitului poet, pictor și activist popular, Taras Hryhorovyci Șevcenko, de către ucrainenii din România, în cadrul manifestărilor generale organizate în Ucraina și în lume.

Mulțumim președinților filialelor și în mod special dumneavoastră, domnule Ștefan Buciuta, pentru că ați făcut posibil ca acțiunile să se desfășoare la un nivel înalt, iar membrilor delegației noastre le-ați asigurat o participare confortabilă la Suceava, Iași și Tulcea.

De asemenea, dorim să vă informăm că am luat cunoștință de Planul acțiunilor culturale pe anul 2014 al Uniunii Ucrainenilor din România și dorim să vă propunem colaborarea noastră și în realizarea acțiunilor pentru cinstirea lui Dovjenko, la care ar putea participa președintele Asociației Cineaștilor Ucrainei, Serghei, cu cercetările sale despre Oleksandr Dovjenko și să prezinte cartea „Dovjenko fără tunet“ (Dovjenko bez hrymu). Totodată, propunem continuarea acțiunilor despre ucrainenii din România și să realizăm un film documentar despre viața ucrainenilor din Maramureș.

De asemenea, dorim să susțineți prezentarea filmului documentar despre cazacii transdunăreni (Zadunaiska Sici) în Tulcea.

Permiteți-mi să vă adresez considerația mea și speranța într-o colaborare fructuoasă în viitor.

Așteptăm răspunsul dumneavoastră.

Ivan Draci, Președintele Asociației „Ucraina-Lumea“, Eroul Ucrainei
Alla Kendzera, Președinta Secretariatului Asociației „Ucraina-Lumea“

Celebrarea poetului național al Ucrainei, Taras Șevcenko, la Suceava

*Distinși invitați,
Dinstinse gazde,*

Vă salut pe toți cu prilejul împlinirii a 200 de ani de la nașterea lui Taras Șevcenko.

În calitate de președinte al Uniunii Ucrainenilor din România, permiteți-mi să mă adresez dumneavoastră cu un sincer „Bine ați venit!“.

Festivitățile cu ocazia aniversării a 200 de ani de la nașterea lui Taras Șevcenko, poet, artist și umanist, au o semnificație specială.

9 martie 2014 a fost o zi specială când toți ucrainenii au sărbătorit nașterea bardului Ucrainei, recunoscut pentru vasta sa activitate literar-artistică și contribuția la formarea conștiinței naționale ucrainene.

Uniunea Ucrainenilor din România invită comunitatea noastră să organizeze și să desfășoare diverse activități, pe tot parcursul anului, în cinstea geniului poporului ucrainean, Taras Șevcenko, despre care se poate spune că a avut un impact asupra Ucrainei ca nimeni altul.

Pe parcursul a 47 de ani ai scurtei sale vieți, Șevcenko a scris poezii și a realizat opere de artă care sunt apreciate în întreaga lume.

„Testamentul“ său în care poetul aruncă provocări revoluționare înflăcărare a fost tradus în peste 100 de limbi:

*„Vă treziți, stropiți cu sânge
Sfânta libertate.*

*Și-n tirani loviți și rupeți
Lanțurile toate.“*

Cuvintele lui Taras Șevcenko rămân și astăzi un imbold pentru cetățenii din Ucraina, care s-au răzvrătit în numele democrației, al libertății și dreptului lor la autodeterminare.

Lucrările lui Șevcenko au contribuit la creșterea conștiinței naționale ucrainene și au un impact covârșitor asupra vieții intelectuale, literare și naționale ucrainene.

Taras Șevcenko cu putere artistică genială a exprimat ideile, care au ridicat la luptă mase tot mai largi împotriva sclaviei.

Sărbătorirea lui Taras Șevcenko, în România, este un simbol de unitate spirituală, prietenie, relații de bună vecinătate dintre popoarele ucrainean și român.

Să nu uităm să-l amintim pe Taras Șevcenko cu un cuvânt sincer și blând.

**Ștefan BUCIUTA,
președintele UUR**

Totodată el a spus că, „dacă odată cu moartea lui Taras Șevcenko s-a desființat iobăgia în Imperiul Țarist, acum, după două sute de ani de la nașterea lui, Ucraina are șansa de a intra în Uniunea Europeană“.

**Galeria „Taras Șevcenko“,
un „spațiu în care s-au organizat
expoziții, lansări de carte și concerte“**

Fostul președinte al UUR, filiala Suceava, prof. Ioan Bodnar, care a primit în cadrul manifestării o „Diplomă de excelență“ conferită de Societatea „Ucraina-Lumea“ (semnată de poetul și președintele Ivan Draci) a subliniat faptul că Galeria „Taras Șevcenko“, care găzduiește expoziția, a fost realizată cu sprijinul financiar acordat de UUR, prin președintele Ștefan Buciuta, „spațiu în care s-au organizat expoziții, lansări de carte și concerte“.

Poetul Ion Cozmei, traducătorul lui Taras Șevcenko în România, care, cu puțin timp în urmă, a participat, la Chișinău, la un simpozion internațional - unde a primit două distincții, Diploma de onoare a Ambasadei Ucrainei în Republica Moldova și Premiul Relații Culturale al Uniunii Scriitorilor din Moldova - și care a fost onorat acum (odată cu Excelența Sa consulul general Vasyl Boieciko, și cu dna Iaroslava Colotelo) cu Medalia Jubiliară „200 de ani de la

Uniunea Ucrainenilor din România (UUR), filiala Suceava, cu sprijinul Consulatului General al Ucrainei la Suceava, a organizat sâmbătă, 29 martie, o manifestare cultural-artistică dedicată aniversării a 200 de ani de la nașterea poetului național al Ucrainei, Taras Șevcenko.

Suceava, Cătălin Nechifor, și președintele Uniunii Polonezilor din România, deputatul Ghervazen Longher), urmat de Simpozionul „Șevcenko, omul și geniul“ și vizionarea filmului realizat de cineastul Valentyn Sperkaci s-au desfășurat în sala de festivități a Federalcoop, expozițiile de carte și fotografie au fost etalate la sediul UUR - filiala Suceava, de la parterul imobilului.

*Dl Ștefan Buciuta, dl Vasyl Boieciko
și dl Boreslaw Petrașuc*

**Deschiderea evenimentului,
Simpozionul „Șevcenko, omul și geniul“
și vizionarea filmului realizat
de cineastul Valentyn Sperkaci**

Manifestarea de celebrare a lui Taras Șevcenko, la care au participat reprezentanți ai comunității etnice ucrainene, ai Consulatului General al Ucrainei la Suceava, oficialități județene și invitați din România și Ucraina, a cuprins în program Simpozionul „Șevcenko, omul și geniul“ și proiecția unui film despre viața lui Taras Șevcenko, prezentarea unor expoziții de carte și fotografie, precum și un spectacol de gală susținut, pe scena „Dom Polski“, de ansambluri și soliști din România și Ucraina.

Dacă deschiderea evenimentului (la care, alături de organizatori, au participat prefectul Florin Sinescu, președintele Consiliului Județean

**„Numai prin colaborare și
bună înțelegere vom putea
face mai mult decât am făcut
până acum pentru ucrainenii
din România“**

Expoziția de fotografie (în care, între altele, pot fi văzute macheta casei în care s-a născut Taras Șevcenko, șevaletul și ustensilele sale de grafică și pictură, piatra tombală, dar și o serie de monumente care i-au fost dedicate pe teritoriul Ucrainei), realizată cu sprijinul Consulatului General al Ucrainei la Suceava, a fost prezentată de către Excelența Sa, consulul general Vasyl Boieciko. Cu acest prilej, președintele UUR, Ștefan Buciuta, a salutat participanții și i-a felicitat pe organizatorii manifestării, subliniind faptul că „numai prin colaborare și bună înțelegere vom putea face mai mult decât am făcut până acum pentru ucrainenii din România“.

nașterea lui Taras Șevcenko“ (conferită de Consiliul Ucrainean Mondial de Coordonare), a recitat din versurile Marelui Cobzar.

**Spectacol de gală,
pe scena „Dom Polski“ Suceava**

Președintele UUR, filiala Suceava, Boreslaw Ștefan Petrașuc, le-a mulțumit tuturor pentru participare și, apreciind faptul că reprezentanții comunității etnice poloneze se află alături de ucrainenii, a invitat asistența la cea de-a doua parte a evenimentului, care s-a desfășurat în Sala „Dom Polski“ din municipiul Suceava.

La spectacolul de gală dedicat aniversării a 200 de ani de la nașterea poetului național al Ucrainei, au urcat pe scenă Corul mixt al UUR - filiala Suceava, Ansamblul „Kozaciok“ - Bălcăuți, Ansamblul „Izvorășul“ - Izvoarele Sucevei, Grupul vocal de copii „Nadiia“ - Călinești-Cuparencu, solista vocală Loredana Mândrișteanu, Ansamblul „Nadiia Zamku“ - Siret, Ansamblul „Cervona kalyna“ - Negostina, solista Felicia Oblezniuc (acompaniată la fluier de Constantin Moisa), recitatori de la Colegiul Național „Mihai Eminescu“ Suceava, Svitlana Sasu (Kiev) și Grupul folcloric „Djereło“ (Lvov).

Tiberiu COSOVAN

„Taras la noi în veci va înflori,
E geniu ca-n muzică, Enescu
De ziua lui la Iași el va veni,
Căci îl așteptăm cu Eminescu.“

Șevcenko la Iași

Pe parcursul lunii martie, de regulă, iar anul acesta pe parcursul întregului an, se desfășoară manifestări dedicate sărbătoririi poetului ucrainean Taras Șevcenko în toate filialele, chiar și în localități unde există minoritatea ucrainenilor constituită în organizație. În baza bune colaborări existente și consolidate pe parcursul ultimilor ani între filiala Iași a UUR și Colegiul Național

de Artă „Octav Băncilă“ și prin amabilitatea doamnei directoare Dana Luise Barnea ne-a fost pus la dispoziție și de data aceasta un spațiu generos unde am avut posibilitatea să prezentăm o expoziție de ouă încondeiate ale meșterului în domeniul dna Cecilia Nistor. În holul de la intrare în sala de festivități, am putut organiza și prezenta, pentru oaspeții noștri, un stand de carte din opera poetului sărbătorit, în limba ucraineană și română, câteva cărți despre Șevcenko, un stand cu publicațiile UUR și două roll-uri

despre viața lui Șevcenko, și respectiv, edițiile „Cobzarului“ de-a lungul anilor. În același cadru expozițional au fost prezentate broșura „Șevcenko - la ceas aniversar“ și pliantul „Pelerinaj la Kaniv“.

De data aceasta, festivitățile s-au desfășurat sub puternica impresie a evenimentelor care au avut loc în Ucraina în ultimul timp,

de la care s-au împlinit 40 de zile. Situația în Ucraina rămâne în continuare extrem de tensionată. Drept urmare, festivitățile organizate pentru celebrarea a 200 de ani de la nașterea poetului ucrainean Taras Șevcenko s-au desfășurat în semn de respect și prețuire pentru eroii care s-au jertfit pe Euromaidan, pentru independența și viitorul Ucrainei.

Manifestările ocazionate de sărbătorirea a 200 de ani de la nașterea poetului ucrainean Taras Șevcenko s-au desfășurat în perioada 29-30

martie: în ziua de 29 martie 2014 la sediul filialei, membrii filialei noastre, studenții și prietenii noștri au avut ocazia să viziteze o expoziție de carte dedicată poetului Taras Șevcenko, să asculte muzică pe versurile poetului și să vizioneze un

film despre Șevcenko. De asemenea, cei care ne-au vizitat în aceste zile aveau ocazia să urmărească materiale realizate de noi în programul power point: „Pe urmele lui

Șevcenko“ - despre viața și activitatea poetului T. Șevcenko, „Moștenirea lui Șevcenko în pictură“, „Monumentele dedicate lui Șevcenko în Ucraina și în lume“ și alte materiale dedicate marelui poet.

În ziua de 30 martie 2014, la concertul festiv, ne-au onorat cu prezența, reprezentantul Consulatului General al Ucrainei la Suceava, dl viceconsul Volodymyr Palesika, reprezentantul Primăriei Cernăuți, dl Serghei Bostan, de la Departamentul Relații Externe, dl Andrei Plișka, compozitor, profesor de muzică la Universita-

tea din Cernăuți, reprezentanți ai Consiliului Județean și ai Primăriei Iași, ai Universității „Alexandru Ioan Cuza“, ai minorităților din Iași, ai unor ONG-uri și asociații cu care colaborăm de mai multă vreme, redactorul-șef de la Departamentul pentru minorități al Radio Iași, profesori și studenți din Ucrai-

na, care se află la studii la noi în Iași și mulți alții.

Noi credem că acest lucru este o confirmare a faptului că filiala noastră devine cu fiecare acțiune, cu fiecare an, tot mai cunoscută și mai apreciată nu numai la nivel local, ci și în Ucraina. Vreau să reamintesc faptul că filiala Iași a UUR s-a implicat activ în stabilirea și menținerea relațiilor de colaborare între orașele Iași și Cernăuți, a participat activ la acțiunile organizate de Consiliul Județean Iași și regiunea Vinnyțea, în realizarea unui acord de cooperare între UUR și Euroregiunea Nistru-Prut și, respectiv, între Colegiul Național de Artă „Octav Băncilă“ din Iași și Școala de Artă pentru copii din Vinnyțea, Ucraina.

La concertul omagial care a avut loc în sala de festivități a Colegiului Național de Artă „Octav Băncilă“ din Iași au luat parte, în ordinea apariției în cadrul programului, formațiile „Nadiia Zamku“ de la filiala Suceava a UUR, îndrumător prof. Popovici Dumitru, Cvartetul „Stagione“ de la Colegiul de Artă „Octav Băncilă“ din Iași, îndrumător prof. Gorovei Ilie, formația de dansuri populare ucrainene „Veselka“ a filialei Iași a UUR, îndrumător prof. Rodica Fălișteanu, formația „Bukovynka“ a filialei Iași a UUR, îndrumător

prof. Ilie Gorovei, formația de folclor tradițional „Adamos Brass“, îndrumător prof. Liviu Adamache, formația „Florile Bucovinei“ a filialei Botoșani a UUR, ansamblul „Izvorul“ al Școlii de Artă pentru copii din Lvov, îndrumător prof. Hrișceniuk Nionila și formația „Vocile Bucovinei“ a filialei Suceava a UUR, îndrumător prof. Cramar. Invitați speciali în cadrul programului nostru au fost soliștii Ivan Derda, artist emerit al Ucrai-

na, zentate de elevii de la Colegiul „Octav Băncilă“.

Avem o mare dorință ca sărbătorirea dedicată poetului ucrainean Taras Șevcenko să înceapă cu depunerea de coroane de flori la bustul lui Șevcenko, dar, din păcate, o astfel de oportunitate încă nu există. Sperăm că va veni și ziua aceea... Cine ne va ajuta?

creația poetului omagiat și din creația poezilor români, în interpretarea studenților ucraineni și a elevilor de la Colegiul de Artă „Octav Băncilă“ din Iași, și momente muzicale, respectiv, de dans, pre-

OMAGIEREA MARELUI POET TARAS ȘEVCHENKO LA SUCEAVA ȘI IAȘI

Conform cu proiectele culturale ale Uniunii Ucrainenilor din România pentru anul în curs, continuând șirul de manifestări desfășurate la București, Cluj, Satu Mare și în alte localități

Formația corală a filialei Suceava a UUR

din județele Maramureș, Suceava, Caraș-Severin, Arad, Timișoara, Galați, în zilele de 29 și 30 martie au avut loc și în municipiile Suceava și Iași ample manifestări cultural-artistice omagiale dedicate aniversării a 200 de ani de la nașterea marelui poet ucrainean Taras Șevchenko.

Organizate de filiala Suceava a UUR (președinte Boreslaw Petrașuc), sâmbătă, 29 martie, manifestările prilejuite de această aniversare au

Formația corală a filialei Botoșani a UUR

început la sediul filialei cu simpozionul intitulat „Șevchenko, omul și geniu”. În sala de festivități au fost prezente multe personalități de seamă din țară și din Ucraina: Excelența Sa Vasyl Boieciko, consulul general al Ucrainei la Suceava, împreună cu doamna Nadia Boieciko, prefectul de Suceava, Florin Sinescu, președintele Cosiliului Județean Suceava, Cătălin Nechifor, președintele UUR, Ștefan Buciuta, Iaroslava Colotelo, consilier al Ministerului Culturii, Gervasen Longher, președintele Uniunii Polonezilor din România, deputat în Parlamentul României, și alți reprezentanți ai organelor locale. Din Ucraina a fost invitată o numeroasă delegație din care a făcut parte doamna Alla Kendzera, secretara Asociației „Ucraina-Lumea”, cineastul Valentyn Sperkaci, dramaturgul Vasyl Dovhyi, artiștii emeriti ai Ucrainei Ivan Derda, Dina Anepska și Svitlana Sasu. Spre regretul tuturor, a lipsit din motive de sănătate poetul Ivan Draci, președintele Asociației „Ucraina-Lumea”.

Au mai fost prezenți președinți și reprezentanți ai filialelor UUR din Botoșani, Iași, Maramureș și Satu Mare, poetul Ion Cozmei, traducătorul „Cobzarului” în limba română și numeroși alți invitați din regiunea Cernăuți (Ucraina) cât și din județul Suceava, inclusiv

președinți ai conducerilor locale ale UUR, membri ai comunității ucrainene.

Conform programului, după terminarea simpozionului, cei prezenți au vizionat filmul documentar-artistice „Taras” realizat de Valentyn Sperkaci, film care a produs o puternică impresie emoțională asupra lor. A urmat vizionarea expoziției de fotografii dedicate aniversării poetului, deschise la Galeria „Taras Șevchenko” din sediul UUR Suceava.

Ultima parte a manifestărilor dedicate acestui eveniment la Suceava a constat într-un spectacol de gală desfășurat în sala de spectacole „Dom

Polski” din localitate. Cu această ocazie, pe scenă au evoluat numeroase formații artistice printre care amintim Corul mixt al filialei UUR Suceava, Ansamblul „Kozaciok” din Bălcăuți, „Izvorășul” din Izvoarele Sucevei, Grupul vocal de copii „Nadiia” - Călinești-Cuparencu, solista vocală Loredana Mândrișteanu, Ansamblul „Nadiia Zamku” din Siret și „Cervona kalyna” din Negostina, numeroși soliști vocali și recitatori din județ, dar și din Ucraina.

Prezența și prestația de înaltă calitate a renumiților cântăreți din Ucraina Ivan Derda și Svitlana Sasu, precum și a actriței Dina Anepska au stârnit ropote de aplauze din partea spectatorilor.

O plăcută surpriză a constituit-o și evoluția pe scenă a Grupului folcloric „Djerelo” din Lvov. Membrele acestui grup, dintre care unele foarte tinere, de 9-12 ani, îmbrăcate în frumoase costume naționale galițiene, au încântat publicul

Formația „Djerelo” din Lvov

cu programul prezentat. Puternic, până la lacrimi, a impresionat cântecul „Sotnia celestă” („Nebesna sotnea”) dedicat eroilor care și-au jertfit viața în evenimentele dramatice din Piața Independenței (Euromaidan) din Kiev, în luna februarie a acestui an.

În final, toți membrii ansamblurilor artistice și soliștii reuniți pe scenă, precum și spectatorii au intonat cunoscutul cântec „Reve ta stohne

Dnibr șyrokyi” pe versurile lui Taras Șevchenko.

Toți cei care au evoluat pe scenă au fost răsplățiți cu binemeritate aplauze de publicul care a apreciat calitatea artistică deosebită a programului. Cum se obișnuiește, s-au făcut numeroase „fotografii de familie” ale spectatorilor cu artiștii.

Manifestările s-au încheiat cu o cină festivă la restaurantul „Gloria” din Suceava.

Nu mai puțin reușită a fost și festivitatea dedicată Marelui Cobzar organizată de UUR, filiala Iași (președinte Victor Hrihorciuc) în colaborare cu filiala UUR Botoșani (președinte Victor Semciuc) și cu Colegiul Național de

Formația corală a filialei Iași a UUR

Artă „Octav Băncilă” din Iași, acțiunea având loc în sala de festivități a acestui colegiu duminică, 30 martie.

Festivitatea la care a participat din partea Consulatului General al Ucrainei la Suceava viceconsulul Volodymyr Palesika, reprezentanți ai organelor locale și județene, din partea UUR și a filialelor județene Suceava și Botoșani, membri ai comunității ucrainene și un numeros public.

În holul Colegiului puteau fi văzute o expoziție de carte și una de ouă încondeiate, erau expuse ziare și reviste editate de UUR. Programul a început cu un moment muzical-poetic din creația lui Taras Șevchenko, urmat de momente muzicale, de poezie în interpretarea elevilor acestui colegiu. Așteptate cu nerăbdare, au urmat și dansurile populare ucrainene în interpretarea formației „Veselka” a UUR, filiala Iași ca și programul muzical susținut de Grupul vocal „Bukovynka” al acestei filiale.

De multă apreciere s-a bucurat, și de această dată, prestația artiștilor invitați din Ucraina, inclusiv Grupul folcloric „Djerelo” din Lvov al căror program identic cu cel de la Suceava a entuziasmat publicul, dar l-a și întristat atunci când au fost evocate evenimentele și eroii din Piața Independenței din Kiev.

Foarte apreciate au fost și programele muzical-coregrafice ale filialelor UUR Suceava și Botoșani, precum și folclorul tradițional cu formația „Adamos Brass”.

La încheierea festivității, cei prezenți au fost invitați la o cină festivă.

Ca și la Suceava, și la Iași programul prezentat s-a bucurat de un deosebit succes, cei care au evoluat pe scenă fiind răsplățiți cu binemeritate aplauze, iar ecoul sărbătoririi celei de a 200-a aniversări a nașterii marelui poet ucrainean Taras Șevchenko va rămâne neșters în amintirea tuturor participanților.

Iarema ONEȘCIUC

TARAS ȘEVCHENKO OMAGIAT LA TULCEA

În ciuda primăverii foarte agitate în Ucraina, unde evenimentele socio-politice au scăpat de sub control la un moment dat, culminând cu fuga lui Viktor Ianukovyci, continuând cu cei de peste 101 de morți și câteva sute de răniți, noi, etnici ucraineni din Dobrogea, priveam cu optimism viitorul ucrainenilor din perspectiva proeuropeană.

Însă optimismul nostru exagerat (încă o dată se confirmă definiția pesimistului - un optimist mult mai bine informat) avea să fie redus la tăcere de „trupele paramilitare fără grade și însemne“, dar dotate cu armament recunoscut, care au reușit în scurt timp să invadeze Crimeea, să destabilizeze situația politico-militară din peninsula și ulterior din sud-estul Ucrainei.

Cred că în această perioadă zbuciumată pentru Ucraina, duhul lui Taras Șevcenko a vegheat permanent asupra destinului țării greu încercate în aceste momente, iar acest sentiment, încet, încet a coborât și asupra noastră.

Sfârșitul lunii martie a coincis pentru noi etnicii ucraineni din județul Tulcea cu desfășurarea activităților menite a-l omagia pe poetul național ucrainean Taras H. Șevcenko, eveniment important pentru etnia noastră mai ales că anul acesta, în concordanță cu acțiunile UNESCO, sărbătorim împreună, „Anul Taras Șevcenko“.

Oficialități prezente la eveniment

episcopul Tulcii, P.S. Visarion, și protopopul protoieriei Tulcea, preot Romeo Gabriel Ispas, împreună cu preoții Dănuț Lisovencu, Adrian Titorencu și Angelo-Florian Dumitrescu au oficiat slujba de binecuvântare și sfințire a noului sediu.

Evenimentul a continuat cu câteva scurte alocuțiuni rostite de invitați, care ne-au felicitat cu ocazia evenimentului și ne-au urat succes în activitățile viitoare, pe care le desfășurăm în întregul județ.

Manifestarea a continuat cu un scurt program artistic prezentat de ansamblul de cântece și dansuri „Zadunaiska Sici“, sub coordonarea dnei Tudosia Butiri și a profesorului Dan Mironov, precum și duetul format din Laura Doroftei la vioară și Iulia Titorencu la pian.

În continuare, gazdele au oferit un dîneu în spațiile generoase ale noului sediu în onoarea invitaților și a oaspeților.

Începând cu ora 14:00 acțiunea a continuat cu Simpozionul având ca temă „200 de ani de la nașterea poetului ucrainean Taras Șevcenko“.

Materialele prezentate în cadrul simpozionului s-au referit la viața și opera poetului, contribuția sa la formarea limbii literare ucrainene moderne, marile teme abordate de poet în opera sa având ca subiect principal lupta pentru libertate și dezrobire a nației ucrainene.

Discuțiile purtate au evidențiat încă o dată că și la Tulcea Taras Șevcenko este cunoscut și citit atât în limba română, cât și în limba ucraineană și, mai mult decât atât, a reieșit faptul că celebrul său îndemn adresat națiunii ucrainene - „Luptați și veți învinge!“ nu și-a pierdut valoarea, ci dimpotrivă, a devenit extrem de actual.

A doua zi după sosirea delegațiilor din întregul județ și mai ales a dnei Alla Kendzera din partea Asociației „Ucraina-Lumea“ și a dlui Valentyn Sperkaci, cunoscut cineast ucrainean,

împreună cu președintele UUR, dl Ștefan Buciuta, ne-am întâlnit la bustul poetului național ucrainean Taras Șevcenko, situat în rotonda personalităților din Tulcea.

Aici am întâmpinat oaspeții în frunte cu prefectul județului Tulcea, Lucian Eduard Simion, viceprimarul orașului Tulcea, Marcel Iordache, reprezentantul Consiliului Județean Tulcea, Mihai Nicolae, reprezentanții minorităților naționale și ai presei, după care începând cu ora 11:30, în acordurile cunoscutei melodii „Reve ta stohne Dnibr șyrokyi“ pe versurile lui Taras Șevcenko, delegații, invitații și membrii organizațiilor noastre, timp de 30 minute, au depus coroane, jerbe și multe flori la bustul poetului.

După acest moment emoționant, au fost recitate versuri din creația poetului de către Adrian Ivanov și interpretate melodiile „Dumy moi“ și „Tece voda u syne more“.

După acest scurt moment artistic, ne-am deplasat către Teatrul „Jean Bart“ din Tulcea, unde la intrarea în foaierul teatrului am fost întâmpinați cu pâine și sare și am putut admira

Ansamblul „Zadunaiska Sici“ - copii

Pregătirea acestei ample manifestări a început cu mult timp în urmă, când împreună cu membrii din comitetul filialei, președinți de organizații locale și coordonatorii grupurilor vocale și de dansuri, am stabilit liniile generale referitoare la întocmirea programului.

Totodată, am stabilit ca în preziua acestei acțiuni să inaugurăm și noul sediu al filialei noastre din orașul Tulcea împreună cu membrii organizației noastre, organele administrației de stat locale, reprezentanți ai celorlalte minorități și invitați.

După o săptămână plină de efort și evenimente, în dimineața zilei de sâmbătă, 29 martie, ne-am întâlnit la noul sediu unde, în prezența invitaților, senator Octavian Motoc, primarul orașului Tulcea, Constantin Hoge, vicepreședintele Consiliului Județean Tulcea, Vasile Strat, inspectorul general al Inspectoratului Școlar Județean Tulcea, Dumitru Damian, prim-vicepreședinte al UUR și președinte al filialei Timiș, Gheorghe Hleba, președintele filialei Dumitru Cernencu a deschis manifestarea invitând asistența pentru păstrarea unui moment de reculegere în memoria victimelor căzute în timpul evenimentelor tragice din Kiev.

După aceasta, un sobor de preoți în frunte cu

Ansamblul „Bila roja“ din Letea

o inedită expoziție de carte și cusături tradiționale pregătită de dnele Paula Condrat, Maria Reva, Eugenia Mihalache, precum și produse artisanale specifice Deltei Dunării realizate în mod original de Gheorghe Toader.

Ansamblul „Dunai“ din Pardina

După vizionarea exponatelor în foaierul teatrului, ne-am deplasat în sala de spectacole unde am vizionat, împreună cu invitații, un film documentar dedicat vieții și operei lui Taras Șevcenko.

(Continuare în pagina 8)

În jurul orelor 13:00, președintele filialei, Dumitru Cernencu, a urcat pe scenă și a invitat participanții să-și exprime atașamentul nostru față de situația din Ucraina, implicat față de cei 101 morți din Kiev (Euromaidan), prin păstrarea unui moment de reculegere, după care i-a prezentat pe invitații în frunte cu dna Alla Kendzera, dl Valentyn Sperkaci și nu în ultimul rând președintele UUR, dl Ștefan Buciuța, pe care i-a invitat pe scenă.

Dna Alla Kendzera, mulțumind pentru invitația adresată, a felicitat organizatorii și a recunoscut sincer că nu s-a așteptat la o asemenea surpriză de proporții, și anume să vadă atâta manifestare de cultură ucraineană tocmai aici la Tulcea.

Totodată, pentru contribuția adusă la organizarea și desfășurarea manifestărilor a fost conferită din partea Asociației „Ucraina-Lumea” medalia jubiliară „200 ani de la nașterea lui T.H. Șevcenko” următorilor: Irina Moisei, redactor, Gheorghe Hleba, primvicepreședinte al UUR, președinte al filialei UUR Timiș, Dumitru Cernencu, vicepreședinte al UUR și președinte al filialei Tulcea.

După acest moment festiv deosebit, cu o încărcătură aparte, prezentatoarele Magda Grosu și Cristiana Badea au deschis programul artistic dedicat acestei mari sărbători.

Astfel, programul artistic a debutat cu ansamblul de cântece și dansuri tradiționale „Zadunaiska Sici” din Tulcea, sub coordonarea dnei Tudosia Butiri și a dlui profesor Dan Mironov la acordeon, care a interpretat melodiile: „Dumy moi”, „Ciom ty, Haleo, ne spivaieș”, „Tece voda u syne more”, „Kozatka pochidka”.

După îndelungi aplauze au urmat două momente speciale în care Loredana Ivanov a recitat un fragment din poezia „Dumka” pe versuri de Taras Șevcenko, iar Laura Doroftei împreună cu Lioara Teodorov au încântat publicul, interpretând melodia „Vitre buinyi” pe versurile lui Taras Șevcenko.

Programul a continuat cu o surpriză pregătită de dna educatoare Cornelia Ivanov, venită din comuna Murighiol cu un grup de copii

Ansamblul „Ceorne more” din Sfântu Gheorghe

cu vârsta cuprinsă între 3 și 6 ani, „Murighiolski kozacyk” care au prezentat un dans tematic ce s-a bucurat de un real succes în rândul publicului spectator.

În continuare, a urcat pe scena Grupul „Rybalka” din Crișan, coordonator dna Lucica Gherman și preotul Aurel Codris la acordeon, care a interpretat melodiile: „Plavai, plavai lebedonko”, „Ty doroha, ty zalizna”, „Posadeu sobi sad nad rikoiu”.

Pe scenă au urcat cei mai mici reprezentanți ai Grupului „Zadunaiska Sici” din Tulcea sub

coordonarea dnei Ștefăna Cernencu care au interpretat cântecul „Oi sad-vynohrad” și dansul tradițional „La malul apei”.

Programul a continuat cu Grupul vocal din

Participanți la eveniment

Pardina coordonat de dl Dumitru Danilencu cu melodiile: „Kruhom sadu ia chodyla”, „Ty, kozace”, „Oi na hori bolnytea stoiala”.

Grupul de tineri „Zadunaiska Sici” a evoluat pe scenă cu melodia „Poliubyla Petrussea”, soliști Ramona Zorila și Laura Doroftei, „Ciom ty ne pryșou”, „Vezly vodu z sadu”, la acordeon Dumitru Cernencu.

Ansamblul „Zadunaiska Sici” din Tulcea

Programul artistic a continuat cu Grupul vocal „Ciorne more” din Sf. Gheorghe, coordonator Maria Cordei, care a interpretat melodiile „Ciorne more”, „Miseaț na nebi”, „Mama syna prosyla”.

Un moment aparte l-a constituit recitarea de către dna Valentina Batache a unui fragment din poezia „Viter vie” de Taras Șevcenko.

Un alt moment deosebit l-a constituit prezența pe scenă a Grupului vocal „Belcanto” din Tulcea, coordonator preot Adrian Titorencu și acompaniat la pian de prof. Iulia Titorencu care a oferit publicului un repertoriu cu muzică religioasă cuprinzând melodiile „Fie, Doamne”, „Miluiește-mă, Dumnezeuule”, „Metanie”.

Programul a continuat cu Grupul vocal-instrumental „Veselka” din Caraorman, coordonator dna Gabriela Artimov, la orgă Vanușa Artimov care a interpretat melodiile „Țvit i roji”, „Ișla ia lisom zelenym”, „Kozatka pochidka”.

O prezență aparte pe scenă a constituit-o „Bila roja” din Letea, coordonator Maxim Ion, grup care pe lângă ținută originală, a avut și un repertoriu original, păstrat încă în satele din Delta Dunării (Letea fiind unul dintre acestea).

Astfel, în interpretare „a cappella” grupul a prezentat melodiile „Cervona kalyna”, „Oi u lisi pry dolyni”, „Na șyrokim tabuni”, melodii care s-au bucurat de un real succes, dovada

fiind aplauzele îndelungi, oferite de publicul spectator.

În final, doresc să menționez aportul deosebit pe care l-a avut organizația de tineret „Zadunaiska Sici”: Laura Doroftei, Ramona Zorila, Loredana Elena Ivanov, Raluca Colesnicencu, Mădălina Vlăsceanu, Teodora Burta, David Nichiforov, Marian Danilencu, Laurențiu Soare, Adrian Stoica, Cristi Machedon și alții, care au demonstrat încă o dată că la Tulcea există reale talente dornice de afirmare în acest domeniu.

Dovada cea mai clară a celor afirmate mai sus o reprezintă sensibilitatea deosebită pe care a etalat-o Laura Doroftei în interpretarea melodiei „Za lisamy, horamy” dublată de un talent autentic, precum și suitele de dansuri tradiționale ucrainene în care s-au implicat toți tinerii în frunte cu Laura Doroftei în calitate de coordonator, aceste manifestări pe scenă fiind primite de publicul spectator cu dragoste, respect și multe, multe aplauze.

La finalul spectacolului, președintele filialei Dumitru Cernencu, în aplauzele spectatorilor, a oferit diplome de participare grupurilor vocale, prin reprezentanții săi și, nu în ultimul rând, doamnei Alexandrina Petre, doamnei Magda Grosu, elevelor Laura Doroftei, Loredana Elena Ivanov și Cristiana Badea pentru contribuția la pregătirea acestor activități.

În încheiere, doresc să mulțumesc încă o dată tuturor celor care s-au implicat în realizarea acestei acțiuni de amploare la nivelul filialei noastre, îi rog să se implice și pe viitor în asemenea manifestări care scot în evidență valoarea tradițiilor și obiceiurilor noastre, iar celor care încă nu s-au hotărât de care parte a bariadei sunt, îi invit din toată inima să ni se alăture, căci nu au nimic de pierdut, ci dimpotrivă, au numai de câștigat.

După terminarea spectacolului, am fost oprit de diverse persoane atât de etnie ucraineană, cât și de alte naționalități care, pe

lângă faptul că ne-au mulțumit pentru spectacolul oferit, mi-au spus că așa ceva nu au văzut încă la Tulcea din partea minorităților, fapt care nu poate decât să ne bucure și să ne dea încredere ca, pe viitor, să păstrăm cu mai multă sfințenie ceea ce avem lăsat de moșii și strămoșii noștri.

Dumitru CERNENCU,
președintele filialei Tulcea a UUR

În perioada 19-23 martie 2014, la Palatul Național al Copiilor, s-a desfășurat cea de-a XX-a manifestare expozițională „Salonul de Carte și Muzică”. Organizat de Amplus Internațional Ltd., ca de obicei, în prag de primăvară, Salonul a reunit prestigioase edituri, importatori și distribuitori de carte, fundații, societăți și instituții culturale care și-au prezentat variata lor ofertă editorială.

De miercuri până duminică, pe toată durata evenimentului, au avut loc bogate programe de manifestări colaterale, care au contribuit la crearea unei ambianțe elevate, destinate și funcționale: lansări de carte, mese rotunde, dezbatere, întâlniri cu personalități ale vieții culturale, interviuri, momente artistice (recitaluri de muzică, dans, poezie), prezentări de obiecte artistice ș.a.

Salonul de Carte și Muzică a constituit un cadru perfect de evidențiere a diversității valorilor culturale ale minorităților naționale din România.

Satul nostru a cunoscut bucuria încondeierii ouălor cu prilejul concursului de încondeiere a ouălor care a avut loc în zilele de 5 și 6 aprilie 2014, respectiv sâmbătă și duminică, în cadrul parohiei Rogojești. Ideea și inițiativa aparține creatoarei Iuliana Celia Nistor din Rogojești care, de câțiva ani, participă la toate festivalurile de gen și obține locuri foarte bune și preotului paroh Flaviu Rus.

În prima zi a festivalului au concurat 27 de persoane din județele Botoșani și Suceava.

Din județul Botoșani au concurat 10 femei cu vârste cuprinse între 35 și 79 de ani, din Rogojești: Elena Bohaiuc, Ecaterina Cerepaniuc, Silvia Coriciuc, Aurora Giuraniuc, Elena Giuraniuc, Angelica-Veronica Lupu, Iuliana-Celia Nistor, Dorina Petrașciuc, Elena Sauciuc, Viorica Semciuc, de asemenea din Bucecea și din Vlădenii Bucecii printre care și preotul paroh.

Din județul Suceava au participat concurenți din Brodina, Ciocănești, Paltinu, Rădăuți și Ulma. Din Brodina a concurat și un tânăr a cărui mamă, Elena Torac, este una dintre cele mai talentate încondeietoare a ouălor și care participă la toate festivalurile de gen în țară, cât și în străinătate, luând premii.

Fiecare concurent și-a expus în coșuri împletite artistic și în coșulețe așijderea ouă de găină, rață, curcă, struț etc. așezate pe ștergere țesute și izvodite în casă, încondeiate de mâini dibace cu diferite modele, lucrate cu migală. Au fost și ouă lucrate cu mărgeluțe și ouă reprezentând fața Maicii Domnului, a lui Isus Hristos și a altor sfinți și îngeri. Au fost și ouă foarte mici lucrate cu mărgeluțe. O concurentă a adus și un coșuleț dreptunghiular cu plante, flori și iarbă unde se lăfăiau trei pui vii.

Cele mai experimentate concurențe aveau suporturi speciale pentru expunerea acestor obiecte de artă veritabilă care te încântau.

La fel, fiecare concurent era dotat cu câte o lampă electrică în care era câte un vas special pentru ceară curată care tot timpul lucrului trebuia să fie lichidă, apoi cu vopsele diferite, cu mai multe chișițe etc.

Concurenții aveau la dispoziție două ore pentru a începe și a termina două ouă trecând prin toate etapele tehnico-artistice.

Fericită întâlnire a cărții cu muzica

Departamentul pentru Relații Interetnice, copartener al manifestării expoziționale, a rezervat Uniunii Ucrainenilor din România un stand de 6 mp pe care au fost etalate cele mai recente apariții, dar și titluri editate în anii anteriori, precum și publicațiile în ucraineană și română. Deși majoritatea cărților expuse au fost în limba ucraineană, mai puțin accesibilă la noi, publicul vizitator a venit în număr destul de mare la standul nostru. Pe lângă cărțile și publicațiile expuse, vizitatorii au avut posibilitatea să vadă și să admire, de asemenea, patru costume ucrainene tradiționale.

În cadrul programului, a fost inclusă și o masă rotundă pe tema „Galeria multiculturală a personalităților feminine de astăzi”, dedicată femeilor ce aparțin minorităților naționale din România. Din partea comunității ucrainene a fost desemnată să facă parte din galeria personalităților feminine dna Iaroslava Colotelo, cu o foarte bogată activitate culturală. De altfel, în perioada expoziției, sub

conducerea sa, ansamblul artistic „Zorea” a interpretat excelent un pachet de cântece populare ucrainene care s-a bucurat de un deosebit succes. S-a remarcat, de asemenea, copilul Nicolae Pancec, care a cântat un cântec ucrainean și a recitat o poezie de T. Șevcenko.

O atracție a Salonului a fost participarea a două încondeietoare de ouă, Aneci Aurica și Rotari Ioana, din localitatea Paltinu (Suceava), care și-au expus ouăle „închistrite”, folosind coșuri frumos împletite, împodobite cu ștergere țesute, specifice zonei. Ambele încondeietoare au venit cu cele mai reușite ouă, executate după metode tradiționale, folosind chișița, simbolurile vechi și culorile specifice.

Prin deplasarea la București a celor două creatoare de ouă încondeiate, UUR promovează tradițiile cultural-meșteșugărești ale ucrainenilor huțuli din Bucovina.

Ion ROBCIUC

Concurs de încondeiere a ouălor la Rogojești

Concursul a fost deschis de dna etnograf Margareta Mihalache din orașul Botoșani care a făcut parte din juriu, fiind președinta acestuia alături de membrii Maria Zoițaru, profesoară de limba română, Rodica Giuraniuc, prof. maistru și preotul paroh Flaviu Rus.

Membrii juriului au urmărit felul în care lucrează concurenții produsele lor pe tot parcursul concursului de la start până la final. Apoi, după consultări, au decis cine sunt premianții. Astfel, premiul I a revenit doamnelor de la Ciocănești, respectiv: Marcela Coțovanu și Maria Timu; premiul II a revenit dnei Iuliana-Celia Nistor din Rogojești, premiul al III-lea dnei Angelica Lupu din Rogojești.

S-au oferit și mențiuni: Paul Torac (Rogojești), Victoria Fundiur (Rădăuți), Elena Bohaiuc și Silvia Coriciuc (Rogojești).

Nu au lipsit ziariști, reporteri TV de la Botoșani și privitori din Rogojești și din împrejurimi.

S-au luat interviuri în legătură cu organizarea concursului, cu sponsorizarea acestuia, câțiva enoriași din Rogojești au donat bani, însumând peste cinci milioane lei vechi. Dl ex-senator Toader Hancă a donat în jur de 15 milioane lei vechi.

În cinstea concurenților, grupul vocal „Vesna” din Rogojești, format din eleve și studenți a prezentat câteva cântece în limba ucraineană și română potrivite evenimentului și foarte atractive. Au venit și seminarești de la Seminarul din Dorohoi, fete și băieți, invitați de preotul paroh care au cântat foarte frumos pe mai multe voci.

La terminarea programului din prima zi a concursului toți oaspeții au fost invitați la masa de prânz.

Concursul a fost ținut în sala mare a Casei Sociale din curtea bisericii din sat care poartă hramul „Nașterea Maicii Domnului” și al doilea hram „Sf. ierarh Nicolae”.

A doua zi, duminică după-amiază, un grup de copii din Rogojești și alt grup de copii din Paltinu, Ciocănești și Vlădenii Bucecii s-au

întrecut în arta încondeierii ouălor. S-au remarcat elevele Denisa Voloșciuc, Georgiana Frantiuc, și, de fapt, toți copiii au încondeiat ouăle foarte frumos și foarte corect din punct de vedere tehnic și artistic.

Premii pentru copii nu s-au acordat, în schimb preotul paroh Flaviu Rus a oferit tuturor copiilor daruri simbolice. Ca și în prima zi, au venit și a doua zi ziariști și reporteri TV Botoșani, invitați diferiți, precum și privitori.

În încheierea concursului oaspeții și toți cei prezenți au fost invitați la gustări copioase.

Așa cum se întâmplă la organizarea evenimentelor mai importante în cadrul primelor ediții apar și unele imperfecțiuni aproape inevitabile.

Vreau să spun că multe persoane, chiar din Rogojești, nu știau de concurs. Câteva femei ar fi vrut să se înscrie la concurs, dar au aflat abia duminică. Alți rogojeșteni care trăiesc în satele vecine au aflat despre concurs sâmbătă, 5 aprilie. Aceștia ar fi vrut să fie implicați în organizare. De exemplu, dl profesor Constantin Ivaniciuc, fostul meu elev care lucrează la o carte a dorit să fie implicat în acest concurs.

Dna Rodica Giuraniuc, fosta mea elevă și subsemnata am fi dorit și noi să ajutăm la organizarea și desfășurarea concursului, mai ales că de-a lungul anilor am susținut amândouă programe artistice bisericesti, religioase cu elevii și cu tinerii din sat chiar în biserică și în curtea bisericii.

Dar, cum abia acum se înfiripă această frumoasă tradiție, sunt sigură că vom face acest lucru la edițiile următoare.

Important este faptul că începutul a fost făcut și toate evenimentele din concurs s-au bucurat de sincera și entuziasta apreciere a celor prezenți. Dna Rodica Giuraniuc, dl prof. Constantin Ivaniciuc și subsemnata ne numărăm printre cei care au admirat din toată inima măiestria concurenților.

Sincere și calde felicitări organizatorilor.

Olimpia IVANICIUC

Premierea olimpicilor de limba ucraineană la Botoșani

În perioada 7-11 aprilie 2014, la Botoșani s-a desfășurat Olimpiada Națională de Limba și Literatura Ucraineană Maternă.

Ministerul Educației Naționale prin Direcția Minorităților Naționale organizează anual olimpiade de limbi materne pentru minoritățile din România.

Limba ucraineană maternă este limba unei importante minorități din România, a treia în ierarhia limbilor minorităților naționale din România.

Olimpiadele de limba maternă se organizează în fiecare an, de obicei, în diferite județe unde viețuiesc minorități.

Noi, ucrainenii, având școli în care se predă limba ucraineană în județele Arad, Botoșani, Caraș-Severin, Maramureș, Satu Mare, Suceava și Tulcea, în mod normal, ar fi trebuit să organizăm olimpiadele pe rând în aceste județe. Problema este că nu toate Inspectoratele Școlare Județene doresc sau dispun de fonduri necesare ca să organizeze, pe lângă celelalte olimpiade pe materii, și olimpiadele pentru minoritățile existente în județul lor. Asemenea discuții există și vor exista, însă vreau să apreciez organizarea Olimpiadei Naționale de Limba și Literatura Ucraineană la Botoșani, care după spusele participanților și din luările de cuvânt la încheierea acțiunii, a fost exem-

plară, iar Inspectoratul Școlar condus de inspectorul școlar general prof. Mihaela Huncă a fost la înălțime.

Cu toate preocupările mele importante la București am ținut să transmit cuvântul meu de salut în limba ucraineană la deschiderea festivă a olimpiadei de la Botoșani la data de 7 aprilie 2014, iar joi, 10 aprilie 2014, am căutat să fiu prezent la festivitățile de premiere.

Pe lângă excursia organizată și finanțată de Uniunea Ucrainenilor din România prin grija președintelui filialei Botoșani a UUR, Victor Semciuc, și a vicepreședintelui Paul Bilocopețiu au fost vizitate obiectivele istorice din județul Botoșani, case memoriale, sediul filialei Botoșani a UUR și Muzeul ucrainean din localitatea Rogojești, comuna Mihăileni, unde elevilor olimpici le-a fost prezentat un program artistic, iar apoi în orașul Siret le-a fost oferită masa de prânz.

Prin grija Uniunii Ucrainenilor din România, elevilor meritoși care au ocupat locurile fruntașe le-am oferit premii în bani și cărți editate de Uniune.

Au fost acordate premii în bani în funcție de locurile ocupate. Pentru premiul I s-a acordat 150 de lei, pentru premiul II 120 de lei, pentru premiul III 100 de lei, iar pentru mențiuni câte 70 de lei. În total s-au acordat 22 premii.

De asemenea, am acordat premii profesorilor de limba ucraineană ai căror elevi s-au evidențiat la olimpiadă și membrilor Comisiei de evaluare a rezultatelor olimpiadei de limba ucraineană, ediția 2014, câte 100 lei și câteva cărți de literatură și muzică utile lor.

S-au acordat următoarele premii:

Premiul I: Godancă Anuța, Iurcuț Anca Bianca, Harasemiuc Denisa, Lavița Oxana, Usatiuc Andrei Octavian, Homeniuc Raluca Dana, Popovici Beatrisa.

Premiul II: Iurcuț Maria, Onujec Ana Svetlana, Nichifuriuc Georgiana, Chiriuc Oksana, Șmighelschi Sergiu Ionuț.

Premiul III: Pintilie Georgiana Denisa, Sambor Alex Robert, Godenca Ionela Diana, Neamciuc Ana Mirela, Haureș Narcisa Mădălina.

Mențiuni: Lazorec Bianca Maria, Luțac Alex Vasile, Smecicas Tania Maria, Cail Ionela Paulina, Spivaliuc Diana Maria.

Pe această cale doresc să mulțumesc organizatorilor, Ministerului Educației Naționale, reprezentat de consilierul Elvira Codrea, Inspectoratului Școlar Botoșani, profesorilor și elevilor participanți pentru buna organizare și pentru rezultatele obținute.

Numai împreună dascălii, elevii și organizatorii pot păstra și promova pe mai departe limba maternă și pot contribui la îmbogățirea spirituală a poporului ucrainean.

Ștefan BUCIUTA,
președintele UUR

„Iubirea, decența, binele, frumosul constituie balansoarul în care ne croim viața“

Natura îl învață pe om a picta, dorul a cânta, cuvântul a scrie, iar nevoia a munci. Din toate acestea, omul are dreptul de a alege și asta îl face om.

Așa au ales domnul Aurel Dan, renumitul pictor maramureșean, culorile iernilor din Aspra și Valea Ronișoarei, iar doamna Ileana Dan, soția sa, sunetul și cuvântul. Și, legându-le la un loc, le-au dat respirație și însuflețire.

Aurel Dan filtrează prin propria-i sensibilitate cele trei culori ancestrale: alb, negru și albastru, creând valori unice și inegalabile ce vor supraviețui tuturor timpurilor.

Negrul copacilor simbolizează pământul de unde aceștia își trag seva și se avântă spre albastrul cerului sugerând pacea și liniștea sufletească. Albul imaculat al iernilor aspre din pictura lui Aurel Dan reprezintă puritatea și dreptatea ce ar trebui să dăinuie veșnic pe pământ fără a se altera vreodată. Nuanțele de albastru se întrepătrund și se completează armonios într-un joc de umbre și lumini. Această culoare senină a cerului fără nori planează mai intens în spațiul cosmic, al înaltului. Treptat, în tonuri mai deschise, coboară și în planul terestru ca o umbră sacră ce leagă aceste două lumi diametral opuse, dar inseparabile.

Atât albul spațiului terestru, cât și albastrul înaltului se împacă bine, căci de acolo se trage existența tuturor lucrurilor.

Copacii sunt ca și oamenii ținutului: sobri, statornici și de neclintit.

Majoritatea arborilor sunt pomi fructiferi tineri, roditori, ce străjuie grădinile și delimitează hotarul dintre gospodării, sugerând trăinicia și continuitatea.

Pădurea, împreună cu „biserica din deal“, fixează dimensiuni spațiale care, înălțându-se spre bolta cerească, leagă totodată văzutul cu nevăzutul, sacrul cu profanul.

În prim-plan apar elementele umane care se asociază cu cele naturale, precum copacii și uneori animalele.

Oamenii fac parte și ei din natură, se adună în grupuri compacte prin târguri, de sărbători

OMUL ARE DREPTUL DE A ALEGE...

Pictorul Aurel Dan, membru al Uniunii Artiștilor Plastici din România

sau ritualuri religioase ca și copacii din planul îndepărtat de pe colinele împădurite, asemenea unui stup de albine ce abia au roit.

Așezările umane sunt adeseori ovale, sau sub formă de stea ori floare, în mijlocul cărora se înalță semeț biserica din lemn cu acoperișul gulerat și turla înaltă ce dă o notă de măreție, asemuindu-se cumva cu pagodele asiatice de pe palatele împăratești.

Mai în toate tablourile ale talentatului artist Aurel Dan, biserica e așezată pe un plan înclinat, în mijlocul satului, fără locuințe în preajmă, pe un deal, într-un spațiu aerisit, ovoid, ceea ce ne duce cu gândul la geneză, la începu-

turile lumii. În preajma bisericii nu există cimitire, nu există alte cruci, nu există moarte, în afară de una singură și mare care delimitează sacralitatea locului și credința comunității. Subliniind ideea că acest ținut străvechi nu s-a supus niciodată nimănui, va rămâne mereu tânăr și va dăinui veșnic. „Veșnicia s-a născut la sat“, după cum scria poetul și filosoful ardelean, Lucian Blaga.

Imaginea satului este surprinsă de undeva de sus, asemenea unei camere de luat vederi de pe hubloul avionului. Toată această filosofie a vieții maramureșenilor în viziunea pictorului modern, este privită din spațiu cosmic, din cer, subliniată cu lumini și umbre subtile.

Casele sunt și ele niște simboluri. Acoperișurile lor piramidale se ascund sub zăpada pură, neavând coșuri care să le tulbure aspectul și liniștea. Nimic nu creează dezordinea, nu poluează și nu distruge. Putem afirma că iernile lui Aurel Dan sunt asemenea pastelurilor lui Vasile Alecsandri: „Totul e în neclintire, fără urme, fără glas...“. Totuși, artistul a avut grijă să strecoare subtil sub paleta cromatică predominantă și tonuri vii, precum galbenul lemnului de stejar al pereților caselor, sugerând căldura fizică, dar și cea sufletească a celor ce locuiesc în ele.

Casele aglomerate comunică între ele cu ajutorul copacilor și gardurilor, adeseori vii, dispuse în terase ce urcă spre dealuri rotunde ca o „coloană a infinitului“, asemenea unei spirale a vieții.

(Continuare în numărul viitor)

Anna T. RUȘTI

ULMA - o comună de origine etnică huțulă

După aproape un an de la apariția primei ediții, Gheorghe (Iuri) Cega a reușit într-o

Studiu monografic, ediția a II-a, revăzută și adăugită

„Expo-
nenții
folclo-

perioadă scurtă de timp să o revizuiască și să adauge la această ediție multe alte noutăți, ținând cont de observațiile lectorilor, mai ales de cele pe care le-a propus prof. univ. dr. Ioan Rebușapcă, specialist în folcloristică. Și bine a procedat autorul. Ediția a II-a s-a dovedit a fi o monografie exemplară și din punct de vedere al conținutului științific, și din punct de vedere al formei de prezentare. Ediția a II-a are ca referent științific pe conf. univ. dr. Aspazia Reguș, un cercetător științific de seamă în filologie, ale cărei îndrumări de taină sunt evidente. Tipărirea monografiei a fost subvenționată de Uniunea Ucrainenilor din România și a ieșit în primele zile ale anului curent.

Astfel că Gheorghe (Iuri) Cega, fiind un om perseverent și foarte ambițios în cercetarea istorică, prin muncă tenace, a reușit să dea la iveală o carte valoroasă care va rămâne ca un document de seamă pentru urmașii locuitorilor acestei vestite comune bucovinene. Iată încă o dovadă a felului cum un om receptiv la observațiile colegilor reușește să obțină rezultate valoroase, scoțând o lucrare reprezentativă.

Gheorghe (Iuri) Cega în răstimpul dintre cele două ediții ale monografiei a fost răsplătit pentru dragostea sa față de conaționalii săi huțuli, cât și pentru modul cum s-a implicat și se implică în reflectarea vieții spirituale a acestora. Societatea Panucraineană „Huțulșcina“ organizează anual Festivalul Internațional al Huțulilor și premiază pe huțulii care participă activ la reînvierea și păstrarea înțelepciunii populare huțule. Al XXI-lea Festival Internațional Huțul, care a avut loc în septembrie 2013 la Putila, satul natal al cobzarului bucovinean, Iuri Fedkovyci, i-a atribuit domnului Iuri Cega titlul „Huțul emerit“. Distincția aceasta este cea mai înaltă a Societății „Huțulșcina“ și este de fapt o medalie mare, însoțită de titlatura „Huțul emerit“. De fapt, Iuri Cega a fost invitat la acest festival, dar, din motive obiective, acesta nu a putut participa, unde trebuia să fie decorat. Totuși delegația Verhovyniei și Putilșcinei, condusă de domnul Petru Habur, primarul comunei Ploska, raionul Putila, având împuternicirea domnului Dumitru Vatamaniuk - președintele societății de mai sus, a sosit în noiembrie, anul trecut, la Nisipitu, și în fața publicului din sat i-a înmănat medalia și titlul de mai sus pentru contribuția domnului Cega la dezvoltarea social-culturală a zonei huțule și la păstrarea culturii spirituale a huțulilor. Deci, muncind și consemnând faptele huțulilor din toate sferile vieții, care să rămână pentru posteritate, domnul Cega a fost răsplătit moral binemeritat.

Vom prezenta în continuare, succint, unele noutăți pe care le aduce noua ediție a monografiei Ulmei față de cea precedentă.

1. În primul rând, ediția a doua are un număr sporit de pagini, peste 400, față de aproape 300 ale ediției anterioare;

2. Ediția a II-a are un capitol în plus față de prima, și anume „Cine sunt, totuși, huțulii?“, un rezumat al multor păreri cu privire la originea și istoria huțulilor, scris în ucraineană, pe două pagini, urmat de alt capitol „Huțulia“, unde sunt rezumate etimologia termenului, apoi zone de răspândire a huțulilor, prezentarea zonei geografice, scurtă istorie, ocupația și principalele caracteristici ale acestora, scris tot în ucraineană. Autorul a scris aceste două capitole în ucraineană ca să aibă acces la el cei ce cunosc ucraineană. În cadrul ambelor capitole sunt intercalate fotografii sugestive, precum huțuli de diferite vârste și sexe în portul lor specific.

Urmează capitolele de bază ale monografiei, precum cadrul geografic, istoria comunei, activități economice, învățământul și cultura, scurte prezentări ale unor personalități ale comunei: ulmeni prin naștere și ulmeni prin adopție, capitole comune ambelor ediții;

3. În subcapitolul „Tradiții, obiceiuri și datini“, autorul a ținut cont de sfatul specialistului în folclor ucrainean, Ioan Rebușapcă. Iuri Cega exemplifică aici poezii populare culese de el însuși. De fapt, autorul este și un bun culegător de folclor ucrainean, mai ales cel huțul. Până la apariția acestei monografii, autorul a editat două cărți de folclor: „Ce bogată e Huțulia“ (Oi, bahata Huțulia) (2004); „Te iubesc, Huțulie“ (Liubliu tebe, Huțulie) (2009).

De valoarea creației populare, astăzi nimeni nu se mai îndoiește. Creațiile populare, în cazul nostru, cântecele populare huțule, constituie cartea de vizită a acestora. Acesta a fost și motivul pentru care domnul I. Rebușapcă a făcut observații la prima ediție, deoarece autorul în acea ediție a ocolit acest capitol. Iată că în ediția de față Cega a inclus, pe larg, peste 40 de pagini dedicate folclorului huțul, cu subtitlurile „Creatori ai folclorului“ și „Exponenții folclorului huțul“. La creatori ai folclorului sunt incluse nume ca: Fedir Fociuc, cu baladele despre Vasyl Fociuc (99 de strofe excepționale), baladă despre Ivan Șetriuc (23 de strofe), urmași de Leiba Isenia, cu balade despre dragoste infidelă (15 strofe), baladă despre Roman și Elena (27 strofe), baladă despre Troiețki (45 de strofe) etc. Sunt balade despre eroism, despre dragoste, Ivan Trifan, creator de cântece comico-satirice „Tinerete noastre“ (27 strofe), „La Ulma, la hram“ (12 strofe), „Creștinilor numai bucurii și viață“ (28 strofe); Parasca Smetaniuc - „Cântece despre fiul Petru“ (44 strofe), „Cântec despre nepotul Vasile“ (15 strofe). Autorul apoi adaugă și subcapitolul

„Exponenții folclorului huțul“, pomenind pe: Maria Șutac, unde include câteva colomeici (cântece scurte comico-satirice, dar educative); Vasile Perdei, de la care introduce câteva balade scurte despre Banderivna și iarăși câteva colomeici; Isidor Hurdiș, de la care a înregistrat câteva cântece de cătănie și cântece comico-sociale, unele dintre acestea fiind compuse de el însuși, Ana și Iuri Gheteș, care ne transmit cântece înregistrate din memorie, iar pe altele le compun, Victoria Iamnițka și Nastasia Mehno (surori) mari creatoare și cântărețe pe la diferite nunți sau la alte activități culturale. Ele sunt și purtătoare ale costumelor naționale huțule, creatoare de cântece cu conținut educativ, Maria Menea Trifan, creatoare de cântece la nunți sau la variate întâlniri culturale, Elena Alexandriuc care știa multe cântece de genuri diferite. De la ea consemnăm două balade despre L. Kobylțea și despre Oleksa Dovbuș.

Putem afirma fără exagerare că acest capitol constituie materialul de bază al întregii monografii, deoarece toate celelalte informații se vor trece, se vor schimba, însă aceste creații vor rămâne veșnice, prin transmitere de la o generație la altă generație. Capitolul conține o bogăție de genuri și specii literare: balade, cântece istorice despre Kobylțea, Oleksa Dovbuș, colomeici originale și cântece de dragoste etc. Subliniem că în capitolul „Creații populare huțule“, autorul exemplifică aceste creații în limba ucraineană, reușind astfel să reliefeze și mai bine, și mai pregnant valoarea capitolului.

Fiind autor al monografiei, Iuri Cega și-a permis să-și facă sieși o înlesnire, incluzând aici și creațiile lirice ale fiului său, Ilie-Cristian Cega, care are disponibilități în crearea unor poezii originale și reușite. Sunt incluse în monografie vreo 24 de poezii ale fiului său pe teme variate. Foarte bine a procedat autorul, deoarece sunt poezii frumoase și reușite, fiind scrise în stil clasic, cu o prozodie tradițională, dar având mesaje diferite, precum de dragoste, cu caracter social-educativ și poezii despre natură (pasteluri) etc.

Ediția a doua a acestei monografii este mult mai valoroasă decât prima, mai ales prin capitolul „Creații populare huțule“. Domnul Iuri Cega câștigase deja o autoritate în domeniul culegerii și prelucrării folclorului huțul, publicând cele două cărți amintite anterior. Dar prezenta monografie îi încununează opera, adică finis coronat opus! Bravo, domnule Cega, și vă dorim noi succese în munca de consemnare a realizărilor spirituale ale comunității din care proveniți!

Bănuim că această monografie nu este ultima și că vom fi martori și ai altor surprize plăcute în viitor.

Invităm cititorii să lectureze această monografie, deoarece este o lucrare care a fost scrisă cu sufletul și pentru sufletul cititorilor.

Vichentie NICOLAICIUC

Nădăjduitorul mit al pelerinajului ritualic la „farul” luminător

În mentalul colectivităților tradiționale, istoria este percepută ca o periodică reîntoarcere la timpul mitic al începuturilor omenirii, cu ajutorul modelelor ritualice arhetipale de regenerare a vieții echitabile pe pământ, modele alcătuite cândva de zeități în anumite locuri sau țări, prin repetarea ciclică și îndeplinirea cărora se restaurează, în planul diacronic, acel illo tempore, timpul primordial al dreptății, oamenii având convingerea că trăiesc într-un prezent continuu.

Afară de multe alte mituri sacre ori profane, de regenerare ritualică a timpului, moștenite, națiunea ucraineană, asemeni altor națiuni, a elaborat și un alt ritual, mai nou și cu o „încărcătură” aproape mitică, purtătoare de speranțe, și anume acela al pelerinajului ritualizat ciclic la „farul” ei luminător, poetul național, Taras Șevcenko (1814-1861), de la nașterea căruia anul acesta se împlinesc 200 de ani. Anual, fiecă ucrainean, mai ales în ziua de naștere a poetului (9 martie), reface în gând, unii aievea, drumul spre locul natal al lui Taras Șevcenko, satul Morynți, ce se află în peisajul recunoscut prin frumusețea sa al districtului Zvenyhorodka, contemplând cu emoție că acum, ca și odinioară, acolo „Lin cântă privighetoarea/ Undeva-n dumbravă./ Cătinel suflă și vântul/ Și foșnesc în zare/ Spicele, iar lângă iazuri/ Sălci plângătoare./

Se împrejmuie câmpia/ De livezi bogate/ Și-și vorbesc din zare-n zare/ Plopilor libertate“. Pe măsura apropierea de sat, trăirile sufletești ale pelerinului devin din ce în ce mai intense, fiindcă acel drum a dobândit o adâncă semnificație istorică și simbolică: în mod involuntar, pelerinul își amintește că pe acest drum micul Taras umbla din Kyrlyvka, unde s-au mutat părinții, la bunicul său îndrăgit, Boiko, din Morynți și că drumul, probabil, mai simte și azi pașii băiețelului desculț, care, cu siguranță, în drumul său, mai făcea câte o scaldă în râu, odihnindu-se, apoi lungit în iarbă și căutând cu privirea-n zare, stâlpilor de fier pe care se sprijină cerul, apoi, în zare apărea „căsuța din raiul de lângă iazul de la marginea satului“, în care „blânda-i mamă” odinioară îi „cânta duios“, „trudea amară și sărmană/ Pe boiereștile ogoare/ Să strângă bani de-o lumânare/ Ca s-o aprindă la icoană./ Să roage Domnul să-i dea parte/ De-o fericită-n viață soarte...“. Soarta însă i-a hărăzit o altă viață, plină de suferințe și amărăciuni, dar nevoind să tulbure „somnul” de veci al mamei, poetul doar remarcă cu tristețe: „E bine, mamă, că te-ai dus/ Așa devreme la culcare“. El nu se poate abține, totuși, să nu-i spună cât de mult s-a schimbat în rău viața oamenilor și cât de îngrozitor i-a apărut satul natal după ce l-a revăzut, venind de la Petersburg: „Mândrul sat / Ce groaznic s-a dărăpănat!/ Mai trași decât i-am cunoscut/ Sunt oamenii, cu chipul mut./ Grădinile au putrezit/ Livada s-a păraginit,/ Iazu-i secăt. Ce trist e satul!/ Și-au căpiat ai mei mujici:/ La muncă-și duc la blestematul/ Boier, odraslele lor mici“. Ca un adevărat fiu al neamului său, Șevcenko îi im-

ploră pe compatrioți să-și iubească patria în orice situație s-ar afla ea: „Vrea cel-de-sus, de bună seamă,/ Rugându-ne, să ne smerim./ Plecând, să nu vă dați uitării/ Și Ucraina s-o iubiți./ În ceasul greu al disperării,/ De ea, în rugă, să vă-amintiți“. Îndemnul poetului se baza pe nețărmitura lui încredere că situația socială a națiunii sale se va schimba, înfățișarea Ucrainei va dobândi o frumusețe încântătoare, sugerând astfel restabilirea vieții edenice de odinioară, când

„omul va fi gata să crape/ De fericire pe pământ“, când „Nipru-n vale/ Apele va mâna/ Ca un prunc“, „de-o parte-a lui și alta/ Traiul vesel va părea/ Și satele vor părea gătite-n/ Strai de sărbătoare“.

O și mai resimțită intensificare a trăirilor sufletești retrăiește pelerinul în repetarea periodică a celui alt drum de mult ritualizat, al ascensiunii, la Kaniv, urcând cele 392 de trepte ce duc spre vârful colinei, unde Taras Șevcenko își duce somnul de veci, spiritul lui însă, de sus, veghează asupra destinului iubitei sale patrii. Urcând din ce în ce mai greu treaptă cu treaptă, pelerinul reface la modul asociativ drumul Golgotei lui Șevcenko, iar ajuns în vârful colinei, resimte o ușurare liniștitoare, contemplând măreția locurilor încărcate de istorie. Ritualizată de multă vreme, ascensiunea spre „farul” luminător, la Kaniv, produce un efect catartic asupra pelerinului. Această purificare sufletească nu o dată a fost evocată de personalități marcante ale lumii, printre care și de Panait Istrati, Eusebiu Camilar ș.a.

Refacerea ciclică a drumului spre Morynți sau a ascensiunii la Kaniv, pe colina lui Șevcenko - „farul” luminător al națiunii ucrainene, este sinonimă cu pelerinajul și inițierea ritualică, deoarece exprimă simbolic vremelnicia oricărei situații, nesocotirea contemporaneității și „șintirea” unor scopuri de ordin superior. Pelerinajul inițiat prespune, de asemenea, ideea ispășirii și purificării aceluia care se inițiază și nutrirea respectului față de un strămoș ori zeităte venerată. Parcurgerea, cu dificultăți, a drumului spre locul sacru contribuie la o mai adâncă purificare a pelerinului, pregătindu-l pentru iluminarea sa

sufletească de învățătura lui Șevcenko, care, fără exagerare, este îndreptățit a se adresa poporului său cu cuvintele evanghelistului Ioan: „Eu sunt calea, adevărul și viața“. „Dacă veți rămâne în cuvântul Meu

[să ne amintim de povețele sincere, imploratoare, uneori usturătoare, ba chiar amenințătoare, dar nu rău intenționate ale poetului, adresate conaționalilor săi], sunteți cu adevărat ucenicii Mei. Și veți cunoaște adevărul, iar adevărul vă va face liberi“. Poetul a dobândit pe merit dreptul de a-și îndruma poporul, fiindcă drumul parcurs de el este propria-i via regie, o cale dreaptă, fără ocoluri, sinuozități și viraje, fără tot ceea ce ar putea să distragă vigilența pelerinului și să-i abată sufletul.

Providența hotărâse, probabil, ca Șevcenko să se nască într-un moment calendaristic cu totul deosebit, la începutul lui martie, în luna echinocțiului de primăvară, când la vechii babilonieni, slavi și la alte popoare se sărbătorea anul nou, reînvia natura și, odată cu ea, speranțele oamenilor, sporea vitalitatea lor și dragostea de viață. Acest moment este important prin faptul că marchează sfârșitul anului vechi și începutul anului nou, când se intensifică ritmurile biocosmice prin care omenirea intră într-un sistem larg de purificare și regenerare periodică. În planul istoric, fiecare regenerare nouă este, de fapt, o nouă creație, o nouă renaștere, o încercare, deci, de restaurare, chiar și momentană, a dreptului timp primordial. Ciclica ascensiune cu sufletul deschis și intenții nobile, dorințe și speranțe, primăvara, în cel mai prielnic moment al trezirii forțelor regeneratoare, spre locul sacru al lui Șevcenko, reprezintă totodată și o continuă actualizare a învățăturii sale profetice, a nădăjduitorului mit, care va dobândi un conținut din ce în ce mai bogat și o valoare mai evidentă - în funcție de participarea semenilor săi la evenimentele regeneratoare.

Ioan REBUȘAPCĂ

VRĂJITA

(varianta a II-a)

Suspina Niprul larg, se zbate,
Și vântul, șuierând turbat,
Apleacă sălciile-nalte,
Ridică valu-nvolburat.
Iar luna palidă-n vârtoare
Prin nori se-arată când și când,
Ca barca în albastra mare,
Ba apărând, ba dispărând.
Nu au cântat cocoșii încă,
Nimeni în jur nu glăsuia,
Doar buhele țipau în luncă
Și-arar arțarul scârțâia.

Traducere de Ion COZMEI

CUVÂNT DESPRE „TÂLCUITOR“

Construcție vibratorie, fluidă, în care spații mentale și descrieri transorizontice îndeamnă la autoscopie, ceremonial însumând miraje, dileme, dar și răspunsuri la marile întrebări existențiale, confesiune fremătătoare insistând pe relațiile Eului neliniștit cu Ceilalți, această cea de a treia carte de poezie a lui Ion Cozmei oferă indicii probante despre o maturizare în acțiune. Pagina de titlu se vrea o definiție, poetul, un deținător de chei magice, fiind Tâlcuitorul de semne, personaj cu virtuți divinatorii, care punându-se în rezonanță cu divinul, aspiră să ajungă la performanțele biblicului Daniel - cel aruncat în groapa cu lei, dar de care aceștia nu se ating. În Daniel „locuiește Duhul lui Dumnezeu cel Sfânt“; Daniel, un inițiat în cunoașterea mistică, a ajuns la revelații fundamentale, e sfântul; la rândul său, poetul, dublul său, unifică neîncetat luciditatea și cunoașterea sensibilă, de unde balansul între solitudinea interioară și „tratatul de vise“ - acesta instrument de relaționări, de conexiuni și revelații multipolare, de imersiuni productive în misterele lumii. În ipostaza de „tâlcuitor“ de „semne“, el, poetul, deciptează, dezarticulează și reorchestrează; el sparge „crusta patriarhală“ a lucrurilor știute, fixate, punând în ele câte ceva din propriul Eu, făcând din verbul său rugăciune. Unui tâlcuitor depresiv, de tipul Cioran, i se opune „Cuvântul bun“ cu iradieri din adânc, încărcat cu apriorisme, propunând liniștea, ne-teama de moarte: „Luceafăr de ziuă - Cuvântul renaște./ Prin orgile lumii grăiește-nțeleptul...“.

Dacă Ion Cozmei nu e o conștiință pregnant tragică, el este totuși o conștiință gravă, adeseori tensionată. El știe că ajungerea la serenitate și desăvârșire se realizează prin mortificări și asceze; „copac cu rădăcinile-n sus“, înfrângând normele universalei așezări, în experiența lui intră, îmbulzindu-se, ciocnindu-se, îndrăzneli, extaze, tristeți, dar și momente de plinătate ontologică. Înainte de limpeziri, îi sunt necesare stări de veghe în peșteră, pentru a dăltui acolo „forma cuvintelor nenăscute“ (ceva similar cu nostalgia barbiană a increatului cosmic). Sistematic, Poezia e mereu pusă în relație cu Sacralul, polarități constituind - în ampla Scrisoare deschisă către Adrian - suportul unei personale mărturisiri de credință: „Necesitatea transpunerii viselor în practică / după metoda tâlcuirii lui Daniel/ iată secretul existențial/ al mileniului trei“... Vocea poetului întârzie deli-

berat într-o poezie despre poezie, frazarea având o tonalitate psalmică, mereu sub pavăza divinității. În totalitatea lui, discursul epistolar adresat lui Adrian - acesta un alter ego, un dublu al poetului - implică o claviatură patetică înlesnind pulsația tandră a sentimentelor și ideilor, trecerile de la interiorizare la exteriorizare. Dedublându-se, rostitorul e însă mai apropiat de „modelul“ Daniel, ale cărui virtuți de tâlcuitor fascinează și stimulează. Scenariul acesta, în care poetul se privește în Daniel ca într-o oglindă, urmează modul lui Rimbaud, cel din *Lettre du Voyant*, scrisoare incluzând trei poeme și adresată, la 15 mai 1871, lui Paul Démeny, în care este pusă în circulație celebra propoziție: „Je est un autre“. Și nu trebuie uitată scrisorile lui Vincent Van Gogh către frațele său Theo, dezvăluind mecanismele interioare ale declanșării actului pictural. Că poetul-tâlcuitor își conturează o mitologie personală, că o reliefează în tușe noi în cea de a doua secțiune, Puterea ta vindecătoare, precum și în cea de a treia, La ce bun sonetul?, faptul ține de aprofundarea lirico-reflexivă în Eul iluminat, luat în posesie. Se intersectează în textele respective, pe o linie ascendent-retorică, ecouri și refrene tipice din psalmii biblici, o sinceritate confesivă relevând fervoarea adorației („când te reverseși asupra mea / tu nu cobori/ci mă înalți pe mine“), și nu în ultimul rând o asumare în absolut a dogmei ortodoxe. Trebuie spus, totodată, că pe alocurea modelul biblic davidian anexează prea îndeaproape, în litera lui chiar, nemăslăind loc pentru surprize metaforice. Psalmii aceștia, fără dubiile argheziene, se înscriu într-un continuum sacral românesc - în linia V. Voiculescu, Ion Pillat, Nichifor Crainic -, având tangente, pe de altă parte, cu Novalis, Peguy, Rilke, Claudel și alții. Declarat homo religiosus, fără ezitări, fără dileme, sonetistul vine cu o viziune panteistică legănătoare și senină, legată de privescările cerului și ale pământului, impregnată de smerenie și împăcare. Viziune în care moarte și viață se arcuiesc sub bolta de minuni a lumii.

Vocea „tâlcuitorului“ poet devine - în cartea de față - din ce în ce mai individualizată, mai plină. O voce pe portativul generației de mijloc.

Constantin CIOPRAGA,
critic literar,
membu de onoare al Academiei Române

Doamne, că mult au așteptat Irina și Pricop Duțuc din Hatna Sucevei să-i învrednicească Atotputernicul măcar și cu un singur vlăstar. Că iată cum au zburat anii unul după altul, aproape zece la număr, de când s-au luat și ei tot singuri pe lume au rămas, tot așteptarea încordată și apăsarea i-a însoțit. Ba mai mult, de la o vreme s-au iscat și destule motive de ceartă, de neînțelegere, cu încercări subtile din partea fiecăruia de a da vina pe seama celuilalt. Firește, în toată această dispută au intervenit cuscrele, care mai de care cu păreri și verdicte dintre cele mai pertinente. Ca între cuscre... Știți domniile voastre cum vine chestia!.. Iar vecinele, cunoștințele și prietenele numai șu-șu-șu și șa-șu-șu... Că doar gura lumii e slobodă, iar motive de trâncăneală, slavă Cerului, se găsesc destule. Asta, ca să nu mai facem vorbire la situația dată, în mod special.

După ce toate rezultatele analizelor de laborator au confirmat fără putință de tăgadă că cei doi soți sunt absolut sănătoși și apti de procreare, gurile rele au născocit varianta că lipsa urmașilor în familia celor doi este o pedeapsă de la Dumnezeu că, la început, au trăit necununați mai bine de doi ani, timp în care, zice-se, Irina ar fi păcătuit prin două întreprinderi, ceea ce tot pruncucidere se numește, după cum zicea părin-

IN MEMORIAM TARAS, 200

tele și le povățuia pe tinerele fete și neveste să nu păcătuiescă prin curmarea brutală a cursului firește al vieții. Odată conceput, copilul trebuie adus pe lume. Asta-i o poruncă sfântă pentru toată suflarea omenească, zicea preacucernicul.

Dar, indiferent de motive și de urmări, singurătatea e aceeași, e la fel de amară, de dureroasă și de grea, numai și pentru faptul că nu-ți spune nimeni tată-mamă, că n-are cine să-ți deschidă ușa și să-ți sară în brațe când vii trudit acasă după o zi de muncă, că n-ai pentru cine să trăiești ziua de azi și de mâine. Altfel spus, că n-are cine să-ți aducă, după caz, bucurie și necaz față de care viața devine pustie, fără vreo perspectivă clară, cu ideea sfârșitului, în sufletele celor năpăstuiți.

BUN VENIT, APRIL CU SOARE!

A venit April cu codul său roșu de păcăleli!
Timpul cald de primăvară se măsoară tot cu clepsidra.

Când aici, când colo, poștașul florilor:
fluturile...

Gâzele zboară, vrăbiile sporovăiesc șomând.
Primăvara curge în suflete sub forma dragostei.
Câmpia-i o mare verde fără valuri.

Tata arăcindu-și via, precum mama împletind
cosițele copilei.
Ploaie de primăvară; stropi din salcie parcă m-ar
sfinți!

Lăstunii s-au întors la cuib; ce au uitat?
- mă-ntreb.

Ciocârlia?... Un glas bun pentru Eurovision!
Termometrul urcă, mai coboară... Doar atât:
mai sus - mai jos.

Dintr-o creangă-n alta șovăie floricele de cireș.
Cotația unui sturz aurit, la Bursa Zilei,
fluctuează cochetând.

Bâr-oia?... Veselă oia - nu ca-n Miorița.
Canarul închis în colivie trage cu ochiul la
fluturii liberi.

În crâng, la loc de cinste, cucul se pregătește de
vocalize.

O fetiță își învață păpușa să răsădească arpagic.
Rățoiul cântărit pe spinarea raței tot se
zbenzue.

Rochița rândunicii se pregătește de participare
la Balul Eco.

Urzica, spanacul, loboda - pentru borș nimic
neobișnuit.

.....
Bătăi de toacă - cel din urmă ecou liniștit...

În drumul spre Domnul, la vreme de chindie:
deniile.

Sub razele amurgului de sâmbătă-zi - mâine -
Duminica de Florii.

Mlădițe crude împărătescului praznic aștern
drum pascal.

La Sfântul Mormânt

Și-au dat mâinile

Într-o horă frățească

Sfintele candel:

Hristos a înviat!

Mihai MATEICIUC

Dar cunoștințele noastre, ca niște oameni de la țară, puternici psihic și bine povățuiți de duhovnic, au continuat să sperie și să aștepte cu încăpățănarea caracteristică tagmei lor țărănești.

- Că mai știi, n-adeuce anul ce aduce ceasul!
își ziceau. Și, în definitiv, puterea lui Dumnezeu e mare!

* * *

Odată cu apropierea iernii, oamenii locului s-au retras ca la comandă pe la casele lor pentru a-și termina treburile prin livezi și gospodării, bineînțeles, cei mai mulți dintre ei. Că alții, puțini la număr, s-au afundat prin cârciumi la câte un pahar de vorbă lungă, pe la câte un cumătru la taclale, femeile guralive pe la câte o șezătoare la o vecină la brodat, la croșetat și la clevețeală, că de tors nu mai toarce nimeni, iar tinerii, ca toți tinerii din lumea asta mare, la hârjoană și la dans pe la câte o chermeză căreia, mai nou, i se zice disco, în timp ce pe la casele lor au rămas, de regulă, doar școlarii ca să-și facă temele. Și timp era destul pentru toate, că nopțile prin satele noastre sunt lungi și întunecoase ca smoala... când burnițează din belșug zile și nopți fără de număr, când burnița se transformă în mazărice.

(Continuare în pagina 14)

Tot atunci vânturile mânioase dezlănțuite îndoiaie sălciiile pletoase și plopii înalți până la pământ și ridică valuri uriașe pe firul Sucevei; luna palidă arar și-arată fața de după norii plumburii și frasinul ritmic scârțâie-n furtună... totul în jur a amuțit, doar bufnița se vaită sinistru... Iar mama își povățuiește fiica sprâncenată să se ferească de focul iubirii cu-un străin... în timp ce tata își dojenește fiul că a întârziat prea mult prin sat.

Către dimineață, urgia încetează și pulsul vieții revine pe făgașul său normal, la ritmurile sale trepidante, că lumea aleargă după bani și după avere. Numai la casa soților Irina și Pricop s-a statornicit lentoarea. Un fel de pustie a pus stăpânire pe gospodăria și pe sufletele lor. Bărbatul mai lucrează câte ceva, dar fără tragere de inimă și fără spor, iar femeia mai mult pe la cele țigăi din bucătărie, că oalele s-au spart de multă vreme una câte una și tot în capul ei. Vijelia de astă-noapte le-a dislocat câteva foi de tablă de pe coama casei și le-a distrus doi peri valoroși din fața standolei și le-a zburat câteva ostrețe din gardul de la stradă.

- Vezi ce faci cu toate aistea, bărbate! Că s-a mai îndreptat vremea!.. Și-ar fi nimerit să mai miști și tu câte ceva pe lângă casa asta!..

- Nu-i adevărat, nevastă! Că mie tot îmi ninge și-mi plouă! Nu vezi tu oare, când totul este la fel de clar ca lumina zilei? Măcar scutește-mă de dădăceală! Că mă toci mărunțel ca pe un surghiunit politic!

- Dar când îți va ploua în podul casei, va fi bine? Dar când îți vor paște cărlanii străini pătrunjelul de pe straturi, va fi în ordine?

- Bine-bine, las' pe mine! Și, încet-încet, fără tragere de inimă, repara stricăciunile în urma vântoasei năprasnice. Numai așa timpul parcă a început să se mai comprime și aleanul în care se îmfundase ca într-o prăpastie a devenit mai puțin apăsător. Asta i-a înlesnit o trecere apropiată de normalitate prin iarna care a urmat, cu nămeți și cu geruri rar întâlnite. O rază de speranță, ca un vis de descătușare din robia gândurilor negre și triste, a încolțit în mintea soților Duțuc în urma unor intervenții ale oamenilor în halate albe. Că Dumnezeu e bun și mare ziceau. Poate că vom fi și noi în rând cu lumea, poate că vom deveni și noi oameni. Negreșit, ne vom plini destinul oricărui pământeni...

Odată cu primăvara, ca peste tot în lume, la Hatna Sucevei, începe marea deșteptare. Natura se manifestă în toată splendoarea ei de la firul de iarbă la floarea vișinului din livadă, de la musculița capturată-n zbor de rândunică la clămpănitul berzei în vârful stâlpului de telegraf, de la copiii ce pasc mioarele-n zăvoi la copilele ce cântă către seară în drumul lor spre casă. Plugiarii se întorc din câmp cu brăzdarele lustruite; mamele-i așteaptă pe toți ai casei cu cina pregătită sub vișinul de lângă prispa casei, cuprins de simfonia cărăbușilor hoinari, iar fetele așază bucatele pe masă... Un adevărat colț de Rai, s-ar putea zice la prima vedere! Dar nu uitați, domnii mei, că în casele acelor trudituri se mai și plânge cu lacrimi amare, se oftează cu durere și se blestemă cu năduf pentru tot soiul de rele și belele care prisosesc dintotdeauna. Cea mai frumoasă idilă poate deveni peste noapte o adevărată tragedie dacă fiica este sedusă și abandonată, dacă soțul ajunge pușcăriaș fără vină, sau de moare mama și cea de împrumut te lovește cu pumnul, cu cotul și cu vorba că nu mai încape de tine; sau de îi pierzi pe ambii părinți, atunci rămâne bietul pui de om cu durerea neostoită și cu sufletul pustiit că în astfel de situații nici taica popa și nici cel mai apropiat prieten nu te mai poate ajuta... Speranța rămâne doar la Dumnezeu cel bun și mare ca și în cazul cunoștințelor noastre Irina și Pricop Duțuc, pentru că și ei tot un fel de orfani se pot considera acum sau într-un viitor ceva mai îndepărtat. Dar

IN MEMORIAM TARAS, 200

acea palidă rază de speranță i-a însoțit chiar și în momentele când își ziceau că viața lor este lipsită de teme și nici măcar nu au pentru ce trăi și pentru cine se osteni.

- Tu ai aflat, vecină, că Irina lui Pricop îi grea, fă! Îi în trei luni, soro! Să-l vezi tu pe Pricop ce țanțoș umblă printre oameni de parcă ar fi hatman, cu mustața lui cea stufoasă și bine înnegrită de la o vreme cu funingine de pe fundul ceaunului... Că i-au brumat-o încordarea și îndoiala din anii aiștia lungi de așteptare.

- Și face cinste la privat pentru oricine zice că se prinde naș și se cumetresc cu șase luni înainte de nașterea pruncului. Cumetre în sus, cumetre în jos, își zic... Hai să trăiești, taticule! Că de-amu ai pentru cine să trudești!

- Așa-s bărbații, soro! Cu păcate când rachiul le tulbură mințile și le întunecă gândirea. Că jumătate de an îi vreme lungă și nu-i nimerit să te dai mare înainte de vreme.

- Așa-i, așa-i, că toate încă sunt în mâna lui Dumnezeu și nu se știe cum le va rândui El pe toate cele... De aceea nu-i tocmai nimerit să-l supărăm cu reaua noastră purtare!

- Da' și Irina! S-o vezi dumneata ce mândru pășește de parcă a uitat că în urmă cu numai câteva luni era spășită nevoie mare. Și nici nu prea lucră pentru ca nu cumva să prăpădească sarcina, feri Doamne, zicea, în timp ce altele nasc pe ogor, pe pământul reavăn proaspăt arat.

- Ascultă, vecină! Oare nu cumva plodu acela din pântecul Irinei o fi dintre aceia făcuți la borcan?

- Nu, nicidecum!.. Că la noi nu se practică așa ceva, la noi totul se face pe cale naturală și nu la borcan pentru a atrage mânia și pedeapsa lui Dumnezeu. De aceea pruncii noștri sunt frumoși și sănătoși și cresc precum Făt-Frumos din poveste.

Ceva mai bine de jumătate de an, Pricop și Irina s-au aflat în centrul atenției cunoștințelor, vecinilor, gospodarilor și ceva mai mult a femeilor tinere și vârstnice. Cu toții doreau să afle noutăți despre evoluția relației dintre cei doi soți, despre starea lor de spirit, despre mersul sarcinii, pentru ca în final să se ajungă, de fiecare dată, la șu-șu-șu și șa-șă-șă precum că la mijloc s-ar afla și niște lucruri mai puțin curate prin implicarea directă a medicului ginecolog. Gurile rele chiar lansaseră știrea otrăvită cum că Irina a schimbat cocoșul, că altminteri nu putea să rămână grea după atâția ani de la măritis.

Noroc numai că Pricop, înțelept și așezat, nu a dat importanță acestor zvonuri răutăcioase și a confirmat că așteaptă cu calm și demnitate marele eveniment.

În penultima zi a primei decade a lui Mărțișor, când pe ramura de mesteacăn apar primele semne timide de trezire la viață, Irina a adus pe lume un băiețel frumos și sănătos de aproape patru kilograme. Vestea s-a răspândit cu viteza sunetului în întreaga comunitate, iar comentariile au ajuns la apogeu cu argumente și contraargumente pentru bine și rău, toate în nota celor din paginile anterioare.

Minunea de pe lume, bucuria supremă, boțul de aur, darul bunului Dumnezeu, fericirea fericirilor erau valorile vehiculate de prietenii adevărați, de cele mai multe dintre rude și de către cei mai mulți oameni ai locului.

- Semn rău cu nașterea asta târzie pe timp de

furtună, copilul va fi crescut de altă mamă și va avea o viață grea și îl va însoți nemulțumirea ca o umbră și un zbucium sufletesc nemaivăzut prin părțile noastre, clevețeau vrăjmașele cu ură și invidie.

- Dar vară-mea, Paraschiva, zicea că nici de temniță nu va scăpa urmașul aista al lor. Și va avea o viață scurtă. Noroc mare pe capul părinților că nu vor ajunge să le vadă și pe-aistea că se vor prăpădi de timpuriu.

- Vai și amar de steaua copilașului născut pe furtună! El trebuie botezat cât mai repede cu putință, trebuie scos în mare grabă din păcat, că nu se știe ce se mai poate întâmpla de azi pe mâine.

- Fiți liniștiți, cinstiți gospodari și cinstite gospodine, că totul este pregătit până la cele mai mici amănunte! le-a spus părintele cel cu ochelari, cu barba roșcată și cu părul nins de vreme, un om înțelept și foarte chibzuit, nu numai un priceput pastor spiritual, ci și un recunoscut maestru al cuvintelor bine potrivite, în timp ce-i miruia cu ulei sfințit după Sfânta Liturghie.

Fiind la curent cu agitația iscată între enoriași despre evenimentul zis al secolului, cucernicul a ținut să-i contrazică și să-i asigure că absolut toate temerile unora dintre ei sunt lipsite de teme, că viața soților Duțuc s-a derulat întocmai cum îi place lui Dumnezeu și că băiețelul lor va fi sănătos, inteligent și va ajunge un om cu renume. Că doar s-a născut la 9 martie.

În timpul acestor vorbe, în pridvorul bisericii, și-a făcut apariția un adevărat alai, cu vreo zece-doisprezece nănași și nănașe dotați cu niște lumânări albe, mari și frumos împodobite. Moașa strângea la piept comoara adusă spre creștinare la biserică.

Țârcovnicul s-a grăbit să coboare dintr-o tainiță cristelnița de argint și făcea semn către dascăl, șoptindu-i să-și mobilizeze singur coristii că el urcă în clopotniță.

Când toate preparativele fură încheiate, sfinția sa a tămâiat cu cădelnița întreaga asistență nou-venită ce a răspuns cu evlavie prin semnul crucii, corul a făcut cântarea cerută, iar părintele a luat într-o mână trupul firav, l-a introdus cu dibăcie în apa sfințită din cristelniță și a zis că se va numi Taras. Apoi l-a așezat pe o crijmă imaculată de pe brațele primei nănașe unde pruncul s-a liniștit și a adormit ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic-nimic.

- Dar la ce bun numele de Taras, că nu-i de pe la noi și s-ar părea că-i foarte rar în general, și-a dat cu părerea cineva din mulțime.

Una dintre nănașe i-a răspuns că Taras e un nume cu renume în toată lumea asta mare, că este un scriitor vestit din neam ucrainean și că părintele cel roșcat a scris despre el în românește o carte cât o Biblie.

- Lasă că ți-o dau și ție s-o citești că eu am primit-o cu autograf de la preacucernicul, s-a lăudat nănașa.

- Bine! Mulțumesc! Aștept cu nerăbdare s-o citeșc!

- Reține amănuntul că se mai numește și Șevcenko, că s-a născut acum două sute de ani și că are un bust elegant în sat la Negostina, unde se poate depune și o floare întru cinstirea amintirii sale.

Încheind ceremonialul, părintele paroh a conchis cu smerenie:

- Cea mai frumoasă floare așezată la pedestalul memoriei bardului ucrainean este ceea ce tocmai noi am săvârșit în Casa Domnului de la Hatna în această zi a începutului de florar pentru primul fiu al binecredincioșilor Pricop și Irina Duțuc. Să fie sănătos Taras! Doamne ajută! și s-a retras în altar.

- Dar ce! Că doar nu s-o fi pus de-al doilea, a ciripit în surdină o clevețitoare vizibil contrariată, în timp ce asistența mulțimea pentru urare și se pregătea de plecare, cu gândul la cumetrie.

Emanoil REI

(Dramă în trei acte)

(Urmare din numărul 257/258)

NAZAR STODOLEA

de Taras Șevcenko

Choma: Destul cu vorbe fără noimă! Du-te numai până la Halea și vorbește binișor cu ea, așa cum știi tu, și dacă se întâmplă... aceea, atunci și între noi se va întâmpla cealaltă...

Stecha: A zis domnul că-mi dă cojocul și i-a rămas cuvântul cald. Iar eu doar o să-mi încarc sufletul cu păcate.

Choma: Despre ce fel de păcat se poate vorbi aici? E o prostie!

Stecha: Jurați că vă veți însura cu mine și, atunci, iartă-mă Doamne, am să fac totul! Iar fără mine, vă spun clar, nimic nu se va întâmpla, martor mi-e Domnul!

Choma: Chiar Dumnezeu ți-e martor, zău!

Stecha: Vă însurați?

Choma: Îhî!

Stecha: Cu mine?

Choma: Dacă-i scovergă, scovergă să fie! Cum o coacem, așa o vom mânca. Deja te simt în ficiți cu fleacurile tale.

Stecha: Cum, adică..., fleacuri?

Choma: Ei, bine, bine! Numai ascultă: lucrurile trebuie aranjate în așa fel, încât ea să nu-și dea seama de la cine au venit pețitorii; dacă nu..., tot binele se va duce de-a berbeleacul.

Stecha: Lăsați pe mine treaba, nimeni nu mă întrece în aranjarea lucrurilor. Am să-i îndrug atâtea minuni domnișoarei mele... - cobzarul matale să se ascundă! Un bărbat mai în vârstă, - am să-i spun - dacă te gândești bine, este în absolut toate mai bun decât unul tânăr. Tânărul..., ce să mai vorbim?! Nicăieri nu-i de folos..., și pe lângă asta mai e și supărăcios, gelos, iar bătrânul - e-atât de liniștit, atât de supus...

Choma: Așa, așa! O, ce fată deșteaptă ești! Du-te, du-te la Halea și bagă de seamă - îmbrobodește-o frumos.

Stecha: Și după aceea, pot să mă duc la șezătoare? Eu am terminat toate treburile. Dați-mi voie..., vă rog frumoos..., măcar ultima dată!

Choma: Tu nu te gândești decât la șezători. O-o, Motovylycha (Sucitoarea) aceea mă scoate din ciubote!

Stecha: Motovylycha? Nu, cumva, bătrâna scorpie, v-a îndrugat ceva? Ce anume, că eu dansez cu cazacii? Da' matale când glumiți cu fetele, eu nu mă supăr!

Choma: Du-te, du-te și ad-o pe Halea încoace, iar după aceea, vezi, să pregătești chiar tu ștergarele.

Stecha: Totul este pregătit (*Iese*).

Choma: M-am legat cu diavolul... (*Se uită în jur circumspect*) Ce să fac? Fără asta nu se poate. În asemenea treburi, precum învârtelile astea, ai nevoie ori de diavol, ori de o femeie. (Tace puțin) Nu prea e a bine! Poate mă păcălește și pe mine și atunci... în vecii vecilor voi rămâne un prost. Ba nu, răul mă-si! Numai să mă ajuți cu vicleniile tale să mă înrudesesc cu polcovnicul, că pe urmă... ce va mai fi, vom vedea. Aș tu, țaranco! Unde-și ridică ea nasul cârn! Așteaptă! (*Tăcere prelungită*) Crede, porumbișo, și speră că..., dar lucrurile altfel se vor aranja. Aruncă numai momeala, că peștișorul o va înghiți singur. Trec Sfintele Paști și mi-s socrul polcovnicului!... Ce va fi mai departe - asta-i treaba noastră. Să ajung până la prag, că... pe urmă ne uităm și ce-i dincolo... De pildă, indiferent în care Cerkasy, sau poate chiar în capitala Cihyryn, mă voi plimba cu sceptrul de polcovnic! Și fală, și suită, și bani adună cât de mulți: totul e al tău. Dar mai ales banii! Oamenii te recunosc după mirosul bani-

lor: chiar dacă nu-i arăți, ei tot ți se plocnesc... Ha-ha-ha! Iată-te sutașule! Încă la mânăstirea Frăției inima-mi simțea că voi fi un mare domn. Țin minte: spuneam una și făceam alta; pentru asta mă porecleau „fățarnic”. Proști..., tare proști! Oare, dacă vorbim de foc, trebuie să ne aruncăm în foc? Sau - despre o frumoasă orfană, ne și însurăm cu ea? Minciună! De foc - cât mai departe. Însoară-te nu cu niște sprâncene fermecătoare cu ochi căprui, ci cu satele și morile bogate și doar atunci vei fi om și nu un prostănac (*Intră Halea*).

Halea: Bună seara, tătucă! Unde ați întârziat atâta? M-ați chemat, sau... ce s-a întâmplat?

Choma: Da, da, te-am chemat. (Se uită atent la ea) Cum de nu ți-ai pus toare cordelele? Sau..., fie! Deocamdată, ajung și astea. Ascultă-mă. Vreau să discut cu tine o treabă foarte importantă. Tu știi că astăzi noi ne așteptăm la pețitori?

Halea: Astăzi! În prima zi de sărbători, - chiar de Ajun?

Choma: Și ce? Părintele Danylo, să-i dea Domnu sănătate, a încuviințat. Ia seama, nu cumva să-i refuzi, dându-le un bostan în loc de ștergar.

Halea: Cum așa ceva! Este, oare, atât de bătrân sau ce? Ia acultați, ce bazaconii mi-a îndrugat astăzi Stecha. Râzi de nu mai poți!

Choma: Ce ți-a îndrugat?

Halea: Spunea... că ar fi bătrâ..., ba nu, nu voi spune, chiar nu voi spune, că cine știe! Nici ea nu prea știe ce vorbește.

Choma: Oare nu-i adevărat... că un om în vârstă e de preferat unui tânăr?

Halea: Și ea spunea același lucru.

Choma: Și ție..., cum ți se pare?

Halea: Cum se poate așa ceva? Una e un bătrân, alta e un tânăr.

Choma: Deci, după tine, un tânăr e mai bun?

Halea: Desigur, nu-ncape vorbă!

Choma: Ia judecă puțin, așa frumușel, și vei vedea că adevărul e de partea tatălui tău și nu de partea ta. Ce înseamnă un tânăr? Doar că are mustățile negre? Și câteodată doar atât. Dragostea nu ține un veac: vine vremea - trebuie să te gândești și la alte lucruri. Poate, de pildă, să simți nevoia unei suite, a unui respect, a unor plecăciuni; cui îi este mai la îndemână, unei soții de polcovnic..., asta o spun ca un exemplu..., sau unei soții de sublocotenent? Că la unul ca ăsta bogăția, averea e doar mustața neagră. Crede-mă, copilă, nu se va mai uita nimeni la tine.

Halea: Da' eu nici nu vreau să se uite alții la mine.

Choma: Tu nu prea știi ce trăncănești! Crezi tu, oare, că el n-o să se sature să se tot uite doar la tine toată ziua? Ce, crezi că ești unică în lumea asta? Există și mai bune ca tine. La asta să te gândești, că poate să te păra-sească.

Halea: Nazar? Pe mine? O, nu, nu! Nicio-dată, pentru nimic în lume!

Choma: Eu nu spun că, într-adevăr, așa va fi, doar, așa, ca exemplu, ca să poți judeca, pentru că noi, oamenii, suntem toți la fel.

Halea: O, nu! Nu toți! El nu este așa, el nu mă va părăsi.

Choma: Cum așa? S-a jurat el în fața ta?

Halea: Desigur.

Choma: Și tu l-ai crezut?

Halea: Eu îl cred și fără să-mi jure.

Choma: Ești tare prostituată! N-ai priceput încă până acum că cine promite mult, nu prea dă nimic? Vai, trezește-te și ascultă sfatul meu părintesc. Bine că eu sunt altfel - ce-am promis, aceea îți voi da. Ei, dacă eu nu ți-aș da

zestre, atunci ce va fi, ha? Presupunem că el te va lua și așa - nu puțin proști au încăput în lume! Ce-ai să faci? Gândește-te, ce vei face atunci?

Halea: Ceea ce fac toți: voi munci.

Choma: Și ce-i mai bine, să muncești tu sau să te uiți cum muncesc alții pentru tine?

Halea: Depinde de om.

Choma: Aici-i necazul, tu ești încă prostituată. Eu ți-aș spune și multe alte lucruri, dar nu prea e timp: gândește-te bine, pețitorii acuș calcă pragul. Chiar așa, tu ai ștergare?

Halea: (*Bucuroasă*) Am, am! Cât sunt de bucuroasă! Inima-mi sare din loc. Și matale ești tot atât de bucuroși?

Choma: Bucuros, foarte bucuros. Du-te, du-te și să nu uiți să le spui să vină și cu colinda, ca să fie grăbiți și mângâiați după ceafă...

Halea: Pentru ce? Tradiția asta e atât de veche, încât e ca o lege și se întâmplă doar o dată în an!

Choma: Iar pețitorii vin o dată în viață.

Halea: Sigur, numai să nu se amestece lucrurile... Nu cumva să ne împiedice să împlinim obiceiurile noastre. Mă duc repede să spun să închidă poarta și porțița (*Iese*).

Choma: (*Umblă îngândurat*) Se pare că treaba merge bine. Ea va crede că o pețește Nazar și... păcălită, va accepta; pețitorii nu se vor trăda; nunta se poate amâna până la acea săptămână; după așa o încercare îl convingi și pe fratele nostru, mujicul, ca să nu-și arate coarnele, dar-mi-te o fată. Numai nu cumva să-l aducă naiba pe pițigoiul acela năpârlit, că se duce totul de râpă. O să provoace numai scandal! (*Cu importanță*) Pe de altă parte, să gândim și așa: ce treabă are el cu Halea? Este copilul meu, este bunul meu, prin urmare este proprietatea mea, deci am și toată puterea asupra ei. Sunt tatăl ei, sunt stăpânul ei. Dar, ducă-se pe pustii! Asta nu e o treabă asupra căreia să gândești așa de mult. Nu trebuie să gândim cu răutate, pe cel care este prevăzător și Dumnezeu îl ocrotește sau, cum se mai zice, cum îți așterni, așa vei dormi.

Halea: (*În culmea bucuriei*) Au sosit! Au sosit!

Choma: (*A tresărit*) Vai, ce m-ai speriat! Du-te în camera ta și să intri când te-oi chema.

Halea: De ce în cameră? Eu voi rămâne aici. Nimeni nu va băga de seamă.

Choma: Nu e firesc, legea tradiției nu permite.

Halea: Dacă-i așa, voi pleca... (*Iese*).

(Choma se așază cu importanță la masă. De după ușă se aud bătăi de trei ori. Intră doi pețitori cu pâine și, înclinându-se respectuos către stăpân, pun pâinea pe masă).

Pețitorii: Dă Doamne seară bună preaputernicului domn!

Choma: Seară bună și vouă! (*Face semn pețitorului, acela se înclină, el îi șoptește ceva la ureche și, apoi, continuă*) Seară bună, oameni buni! Vă rog să luați loc, să-mi fiți musafiri. De unde vă aduce Dumnezeu, de aproape, de departe? Poate sunteți niște vânători, poate niște pescari, sau niște cazaci liberi?

(Continuare în numărul următor)

Traducere de Eusebie FRASENIUC

Slovacia este gata să livreze gaze în Ucraina prin revers

După cum transmite corespondentul UNIAN, această declarație a fost făcută de viceprim-ministrul slovac, ministrul de externe Miroslav Lajcak la Cel de-al 7-lea forum de securitate „Securitatea pe cale de a fi distrusă” (On the Fault Line: to be Secure In-Between) care a avut loc la Kiev, la 10 aprilie a.c.

„Am început negocierile tehnice pentru revers. Ca urmare, nu sunt motive de acuzații”, a spus el.

Lajcak a mai comunicat că după forumul de securitate va avea o întâlnire cu prim-ministrul Ucrainei, Arseni Iașeniuk, și cu ministrul energiei, Iuri Prodan, în cadrul căreia va fi discutată problema livrărilor de gaze. El a menționat că, din decembrie 2013, nu au existat contacte directe între guvernele ucrainean și slovac și că aceste contacte se reiau în prezent.

„Suntem pregătiți, guvernul e pregătit, fluxul este, de asemenea, pregătit. Aș vrea să-l invit pe Prodan la Bratislava, operatorii noștri se vor întâlni și ei săptămâna viitoare”, a adăugat Lajcak.

Potrivit UNIAN, ministrul energiei și industriei cărbunelui al Ucrainei, Prodan, a comunicat că Ucraina poate primi din Slovacia cca 10 miliarde metri cubi de gaze. El a menționat că, din cauza unor înțelegeri cu compania rusă „Gazprom”, Slovacia nu poate realiza livrări reversibile de gaze în Ucraina la întreaga capacitate.

„Polonia și Ungaria sunt și ele deschise pentru revers. Noi ne-am îndreptat atenția spre Slovacia. Întâlnirea cu reprezentanții slovaci a arătat că în cazul acestei țări nu sunt probleme tehnice, ci mai degrabă legate de înțelegerile cu „Gazprom”. Am fost informați că contractele cu „Gazprom” existente nu le permit să realizeze integral reversul” - a spus Prodan.

Anterior, Ucraina a primit gaze în regim reversibil din Polonia și Ungaria și intenționa să semneze un acord privind furnizarea gazelor cu Slovacia până la sfârșitul anului 2013.

Fondul Monetar Internațional va aproba creditul pentru Ucraina la sfârșitul lunii aprilie

Consiliul directorilor Fondului Monetar Internațional, principalul creditor al Ucrainei, intenționează să analizeze și să aprobe programul pe doi ani de creditare a economiei Ucrainei în valoare de 14-18 miliarde de dolari la sfârșitul lunii aprilie - începutul lunii

Știri din Ucraina

mai, a declarat în cadrul unui briefing, susținut la Washington, directorul general al FMI, Christine Lagarde.

„Am ajuns la această înțelegere la nivelul misiunii cu circa 10 zile în urmă. Consiliul directorilor s-a întrunit deja în această problemă. Sperăm că autoritățile ucrainene vor îndeplini toate condițiile necesare, iar noi vom analiza încă o dată programul și îl vom supune examinării Consiliului directorilor la sfârșitul lunii aprilie sau în primele zile ale lunii mai” - a spus Lagarde.

Ea și-a exprimat convingerea că programul va fi aprobat și realizat. „Noi nu începem negocieri dacă vedem că există un pericol de nereușită sau de neîndeplinire a programului. Noi lucrăm cu autoritățile, vedem că acestea sunt interesate și nu acceptăm ideea de eșec” - a spus directorul FMI, subliniind că scopul principal al oricărui program de colaborare este sprijinirea țării să depășească dificultățile. „Și ce e mai important, sarcina noastră este aceea de a ajuta țara într-un mod în care ea să se finanțeze singură și apoi să funcționeze fără sprijinul FMI. Totodată, Lagarde a subliniat că un asemenea ajutor presupune și creșterea capacității de plată a Ucrainei. Noi vorbim de un program de 14-18 miliarde de dolari. Sunt suficiente fonduri pentru a putea îndeplini obligațiile financiare față de orice creditor”.

La 10 aprilie, ministrul de finanțe Oleksandr Șlapak, ministrul dezvoltării economice și comerțului, Pavlo Șeremet, și guvernatorul Băncii Naționale a Ucrainei, Stepan Kubiv, au plecat la Washington pentru convorbiri cu conducerea Fondului Monetar Internațional.

După cum a menționat ministrul de finanțe, Ucraina speră că programul de colaborare cu Fondul va fi semnat la sfârșitul lunii aprilie. La rândul său, ministrul economiei a menționat că, tot atunci, Ucraina ar putea primi prima tranșă a creditului care s-ar putea ridica la trei miliarde de dolari.

La 27 martie, Fondul Monetar Internațional a convenit, la nivelul conducerii misiunii, cu Guvernul Ucrainei programul de colaborare stand-by cu o durată de doi ani și cu un volum de finanțare de 14-18 miliarde de dolari.

Colaborarea cu FMI este o condiție extrem de necesară pentru obținerea ajutorului macrofinanciar din partea SUA, a țărilor membre ale Uniunii Europene și a Japoniei, precum și pentru o eventuală ieșire a Ucrainei pe piețele externe de împrumuturi.

Ucraina face apel la crearea unui sistem nou de securitate în Europa

Ucraina face apel la partenerii internaționali să înceapă să lucreze la un nou sistem de securitate în Europa.

Potrivit UNIAN, această declarație a fost făcută de prim-ministrul Ucrainei, Arseni Iașeniuk, la forumul de securitate „Securitatea pe cale de a fi distrusă” („On the Fault Line: to be Secure In-Between”), care a început la Kiev în ziua de 10 aprilie.

„Noi am făcut tot ce am putut face în situația actuală pentru a putea opri agresiunea militară. Totuși, ne adresăm partenerilor noștri din Occident - avem nevoie de modernizare, de asistență tehnică și de altă natură pentru formarea forțelor armate ucrainene capabile să apere și Ucraina, și Europa. Căci problema Crimeei nu este o problemă de relații bilaterale, ci una de subminare a securității globale” - a spus el.

„Ne adresăm partenerilor noștri internaționali să se așeze la masa negocierilor și să elaboreze un nou sistem de securitate pentru Europa care să nu fie doar o simplă obligație scrisă”, a spus el.

În opinia premierului ucrainean, comunitatea internațională trebuie să găsească un răspuns față de agresorul care consideră că, datorită armelor nucleare și a unei numeroase armate, își poate permite să revizuiască frontierele, să ocupe țările și, practic, să reexamineze rezultatele celui de-al Doilea Război Mondial.

La 16 martie, cu sprijinul militar și politic al Federației Ruse, în Crimeea a avut loc un referendum neconstituțional și nerecunoscut pe plan mondial privind autodeterminarea Crimeei. Conform datelor furnizate de autoritățile autoprocimate, 96,77% dintre votanți s-au pronunțat pentru alipirea Crimeei la Rusia.

La 17 martie, Parlamentul nelegitim al Crimeei a proclamat regiunea drept stat independent și suveran - Republica Crimeea - și s-a adresat Rusiei cu propunerea ca Republica Crimeea să intre în componența Federației Ruse ca un nou subiect cu statut de republică.

La 18 martie, la Kremlin a fost semnat așa-zisul „acord” privind primirea Crimeei și a Sevastopolului în componența Federației Ruse.

În afară de aceasta, Rusia a concentrat mii de militari la frontiera cu Ucraina, iar agenții ei continuă să destabilizeze situația din regiune, provocând separatismul.

Pagină realizată de **Ion ROBCIUC**

UCRAINA - mai aproape